

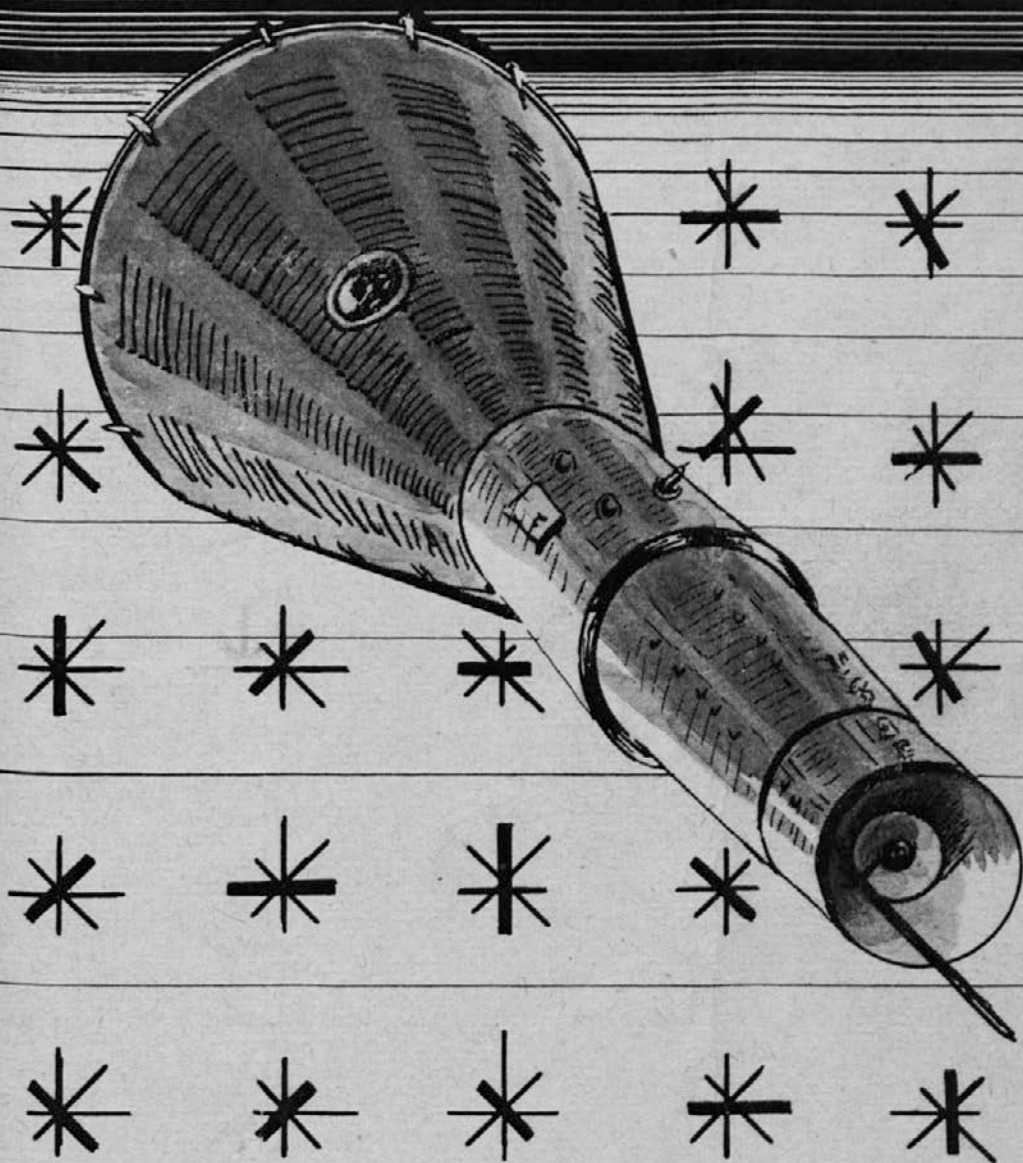
1966

ŠTEV. 8

AVGUST

LETO XV.

MISLI

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper.

Tel.: FM 1525

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 759 7094.

imamo zopet v zalogi naslednje:

SKOZI LUČI IN SENCE. I. del. Spisal Ruda Jurčec. Knjiga,
polna podob iz naše narodne preteklosti. — £ 1-0-0.

LJUDJE POD BIČEM, slavna povest Karla Mauserja, 1. in II.
del. Vsak po 30 šil. (Tretji del je šele v pripravi.)

LJUBLJANSKI TRIPTIH, moderna povest, spisal R. Jurčec.
— £ 1-0-0

GORJANČEV PAVLEK, spisal Mirko Kunčič. Opisuje čaroben
izlet iz Argentine v Slovenijo. — £ 1-0-0.

DNEVI SMRTNIKOV. — Zbirka najboljših črtic iz emigracije.
Izdala SKA v Argentini. £ 1-0-0.

DHAULAGIRI. Doživljali Slovenci v himalajskih gorah. Izdala
SKA v Argentini. — £ 1-10-0.

SIVI DNEVI — spisal Marko Kremžar. Silno napeto pripove-
dovanje. — £ 1-0-0.

DANTE-PEKEL. — Izdala SKA v prevodu Tineta Debeljaka za
700 letnico pesnikovo, ki jo je slavil ves svet. — £ 1-0-0.

L J U D J E. Zbirka povesti Narteja Velikonja. — £ 1-0-0.

RICCIOTTI: ŽIVLJENJE JEZUSOVO. Ta krasna knjiga nam
je že parkrat pošla, zdaj jo spet imamo. Cena £ 2.10.0, po pošti dva
šilinga več.

MARIA V ŽIVLJENJU CERKVE. Spisal v domovini prof. Vilko
Fajdiga. Dobili smo knjigo prav te dni. Cena 13 šilingov s poštnino.

IGNACIJ KNOBLEHAR. — Spisal dr. Fr. Jaklič. Opisuje delo-
vanje slovenskih misijonarjev pred več ko sto leti v današnjem Su-
danu, ki danes stoji v ospredju svetovne politike. Cena vezani knjigi
£ 1-0-0, poštnina dva šilinga.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

F. S. FINŽGAR III in IV. Cena \$2.00, poštni-
na 15c. Drugi Finžgarjevi Zbrani spisi so pošli.

BOŽJA PLANINA, spisal Metod Turnšek. Kra-
sna zgodovinska povest o začetkih Sv. Višarij. Ce-
na (nevezani) \$1.50 s poštnino.

SOCIALNA EKONOMIJA, spisal dr. Ivan
Ahčin. Cena \$3.00 s poštnino.

KAR PO DOMAČE. — Zelo zanimiva šaljivo
poučna knjiga. Baragova založba v Argentini. —
£ 1-0-0.

DOMAČI ZDRAVNIK. Knajpova zdravilna
metoda z vodo. — Šilingov 15.

ČLOVEK V STISKI. — Znani dr. Trstenjak
rešuje v knjigi razne človekove težave. — Šil.10.

Dr. Fran DETELA I. — Ima povesti: Malo
življenje, Kislo grozdje, Prihajač, Gospod Lisec
in še druge. — Vezani knjigi je c na 30 šil. s
poštnino.

PROTI NOVIM SVETOVOM, prvič okoli sve-
ta in druga odkritja. — 6 šil.

PREKLETA KRI, povest Karla Mauserja —
10 šil.

PRI PODNOŽJU BOŽJEGA PRESTOLA, ro-
man, spisal I.N. Krasnov — 10 šil.

POTA DO ČLOVEKA, psihologija občevanja
med ljudmi. Spisal dr. Anton Trstenjak. — 10 šil.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Po-
vest. Spisal Zorko Šimčič. — £ 1-0-0.

LETO XV.

AUGUST, 1966

ŠTEV. 8.

ODTUJENCA SI GLEDATA V DUŠO

KDO JE BOLJE VEDEL, kako sta se že stoletja odtujevala Cerkev in svet, kot papež Janez XXIII? Vendar se ni spustil v vlogo sodnika in ni hotel obsojati. Vso dobroto očetovskega srca je pokazal, ko je rekel ob začetku koncila:

Dobro vemo, kako hudo trpi človeštvo, kako je zakopano v vsakovrstno zlo, kako globoke so njegove rane. Veliko tega prihaja od tod, ker se je odtujilo Cerkvi. Toda Cerkev se ne zapira pred svetom za svoje ozidje, pogumno stoji sredi njega in mu kliče tako kot je rekel sveti Peter pohabljenemu prosjaku pred templom: Srebra in zlata nimam, kar pa imam, to ti dam: Vstani in hodi!

Materialnih dobrin ima svet dovolj. Rabiti jih ne zna. Naravnost zlorablja jih, ker preko njih ne vidi ničesar, ne daje jim pomena, ki bi segal v večnost. Pohabljen se plazí po tleh, vzklík "Kvišku srca" mu je tuj. Enako tuja mu je Cerkev in njen zveličavni nauk.

Pa je padla beseda Pavla VI. v Betlehemu: Naj se današnji svet počuti še tako tujega v krščanstvu, krščanstvo v svetu se ne počuti tuje. Nič ne de, če ima svet drugačno mišljenje, naj se še tako čudno vede, Cerkev mu hoče ostati blizu.

Za take in podobne besede svet ni mogel ostati gluha. Prisluhnil je še posebno, ko je uvidel, da ni ostalo pri samih besedah. S svojim 21. koncilom se je Cerkev na novo odprla svetu in mu ponudila prijateljsko roko. Ne bodiva si tujca, zblížajva se in skupno lečiva rane!

Ljudje učenosti in znanstva so uprli oči v Cerkev in od nje v svojo notranjost. Prišlo jim je razodetje, da njihova odtujenost krščanstvu ne prihaja iz lastnih globin, iz osebnih izkušenj, vse bolj iz knjig in brezbožnih šol. Večina njih se ni nikoli naravnost borila zoper Cerkev in njene napore, le zmenila se zanjo ni. Ni jim bila v napotje, naj jo imajo tisti, ki se jim zdi potrebna. Sama o sebi govori, da je nepremakljiva skala, ki se ne premakne, pa naj vse okoli nje bo živo gibanje. Mi smo napredni ljudje, gibljemo se naprej in naprej v luči znanosti in napredka, nočemo biti za las podobni nepremakljivi skali . . .

Prezrli so, da Cerkev ni le nepremakljiva skala, ampak tudi Petrova ladja, ki pluje po oceanu sveta in se udeležuje vsega in vsakega gibanja v svetu. Za vsak napredek ima smisel, v vseh novostih vidi pomen. Ničesar pozitivnega ne zavrača, vsemu želi vdihniti delček svojega duha.

To se je spet jasno pokazalo v delu nedavno minulega vesoljnega zbora. Prav tako v osebnostih in nastopih obeh zadnjih papežev. Nezanima nje napredujočega sveta je začelo popuščati. Morda ima pa vendarle Cerkev kaj takega, da bi se dalo porabiti v novih gibanjih in presnavljanjih moderne človeške družbe?

Rodila se je beseda "dialog". Čudno hitro je pognala korenine. Z njo, ki se jim je zdela tujka in nepristopna, so se začeli srečevati in razgovarjati. Velik korak naprej, skupen obema: Cerkvi in svetu!

KAJ JE TO?

Marija N., Melbourne

NAŠA SLABOST JE, DA TUJE BESEDE med branjem navadno kar preskočimo. Ne potrudimo se, da bi razumeli, kaj hočejo povedati. Večkrat se še pojezimo, zakaj ni bolj po domače povedano, če je že enkrat odločeno za tisk. Nič se ne bom lepo delala — tudi jaz sem taka.

Sedeli sva v tramvaju na poti v službo: jaz in moja prijateljica. Je prišla v Avstralijo kot otrok in slovensko nekoliko težko bere. Pokazala mi je v nekem listu besede: **socialna funkcija lastnine**. Naj ji povem, kaj to pomeni.

Bila sem v zadregi. Po kratkem premisleku sem rekla:

“Lastnina je, kar je tvoje. Tisto ti lastuješ. Imaš pa dolžnost, da od svojega daješ ubogajme. Z drugo besedo, da daješ miloščino. Socialnost zahteva od nas, da od svojega dajemo ubogim. Tistim, ki nimajo”.

“Kaj je socialnost?”

“Ljudje nismo le vsak zase. Živimo v družbi in smo na družbo nevezani. Razmere v družbi terjajo od nas, da drug drugemu pomagamo. Namesto da bi rekel: družbena funkcija lastnine, je zapisal: socialna. To je isto, le tuja beseda je. Saj jo poznaš iz angleščine: social”.

Pokimala je, nato rekla:

“Vbogajme! Starši so mi pravili, da so doma dajali vbogajme beračem. To je torej socialna funkcija lastnine?”

Počasi sem prikimala, pa sem dobro čutila, da to ni vse. Povedati pa nisem znala. Ona je brala svoj list naprej, jaz sem pa razmišljala, koliko reči mislimo, da vemo in razumemo, če pa pride do tega, da bi dobro razložili, pa vidimo, da jako malo vemo. Bilo mi je nerodno, skoraj bi rekla, da me je bilo sram. Pa sem se spomnila, da sem pred časom naročila pri MISLIH Ahčinovo knjigo SOCIALNA EKONOMIJA, ta mora kaj pisati o “socialni funkciji lastnine.” Ko sem knjigo dobila, sem jo malo prelistala, pa se mi ni zdela zanimiva. Položila sem jo na polico in tam je gotovo še zdaj. Kar naenkrat sem imela veliko željo, da bi jo mogla spet odpreti in brati. Komaj sem čakala, da sem bila zvečer spet doma. Kar skočila sem k policam in potegnila knjigo izmed drugih. Še na večerjo sem pozabila. Čudno je, kako zdrami človeka kak dogodek, ki mu pravimo “slučaj”.

Moram reči: Ahčin me ni razočaral. Na strani 58 sem našla začetek razprave o lastninski pravici in sem začela brati z večjo poželjivostjo, kot berem kakšno povest. Le zakaj sem nekoč mislila, da to ni zanimivo? Brala sem in brala, pa živo čutila, kako mi sili rdečica v lice. Zato, ker sem svoji prijateljici tako površno povedala, kaj je “socialna funkcija lastnine.” O, bom popravila o prvi priložnosti. Mogoče že jutri zjutraj. Saj tisto, kar sem vedela povedati, ni bilo ravno napačno, ampak veliko veliko premalo je bilo. Zdaj berem, kako je s to zadevo in jo bolj in bolj razumem. Ahčin piše:

Socialne dolžnost zasebne lastnine

Ker je človek socialno bitje, mora biti tudi lastninska pravica v skladu s socialnostjo.

ZMOTNO: Napačno je bilo pojmovanje prvotnega gospodarskega liberalizma, ki mu je lastninska pravica bila nekaj absolutnega. To se pravi: brez vsake in kakršnekoli vezanosti. Po takem pojmovanju sme bogataš kopičiti bogastvo brez meje, četudi tisoči drugih nimajo, kamor bi glavo položili. Lastnik bi smel početi z lastnino, kar bi hotel: obdelovati zemljo ali jo pustiti neobdelano; spravljati pridelke ali pustiti jih, da zginejo; uživati sadeže, kakor se mu ljubi ali metati jih proč. In to brez ozira na drugega, brez kakih dolžnosti do drugih. Kapitalist bi torej smel z mirno vestjo potopiti žito ali kavo v morje, požgati bombažovo letino, da tako dvigne cene in ima več dobička.

Zmotno je tudi pojmovanje socializma, ki mu je lastnina zgolj socialna funkcija. Uči, da je pravi lastnik stvari edino družba; družba pa izroči v interesu splošne blaginje lastnino poedinih deležev posameznikom, ker je individualna produkcija plodovitejša.

PRAVILNO: Krščanska socialna filozofija družji opravičene prvine obeh navedenih teorij, zavrača pa skrajnosti. Uči tako:

1. Lastninska pravica ni zgolj socialna funkcija, ne prihaja iz družbe in od družbe, ampak je dana od narave same. To se pravi, da ima človek že po naravi pravico pridobivati si lastnino.
2. Čeprav je lastninska pravica dana že od narave, pa vendar ni absolutna, ni neomejena. Dobra sveta so namenjene vsem, zato je raba lastnine združena s socialnimi dolžnostmi.
3. Nekatere dolžnosti lastnine so združene s socialno pravičnostjo. Lastniki bogastva so dolžni revnim in brezposelnim preskrbeti možnost dela in zaslužka, da tudi ti pridejo do lastnine. S tem zvezi je vprašanje pravičnih cen in obresti in marsikaj.

4. Nadaljnje dolžnosti lastnine so dolžnosti ljubezni do bližnjega. Posamezni lastniki ali skupine lastnikov bogastva so dolžni iz svojega imenja pomagati revnim. Z besedo "bogastvo" mislimo tisto količini tvarnih dobrin, ki presega stanu primerno življenje. Kaj je bogastvo in kaj ni, določa tudi stiska tistih, ki jim je treba pomagati. Pomagati iz svojega obilja je dolžnost, ki veže v vesti. Ob poslednji sodbi bo Sodnik od nas posebej zahteval račun, kako smo to dolžnost izpolnjevali.

Prijateljica sem poučila

Toliko sem si izpisala iz Ahčinove SOCIALNE EKONOMIJE. Več se mi ni zdelo potrebno za pouk prijateljici in za popravek prve moje trditve o socialni funkciji lastnine. Prijateljica je z zanimanjem poslušala in me je prosila, naj ji Ahčinovo knjigo posodim. Rekla sem ji, naj malo počaka, saj zdaj zna še premalo slovenščine, da bi razumela. Prav za prav ji pa zato nisem dala knjige takoj, ker sem jo želela vsak večer študirati. Šele po dveh mesecih sem jo dala.

Sama sem pa potem brala še druge sociološke knjige. Tudi v angleščini. Prijateljica me je večkrat prosila, naj to ali ono v Ahčinovi knjigi bolj

natanko razložim. Tako sem se morala vedno bolj učiti sama, ko sem njo učila. Zmerom bolj sem spoznavala, kako slab in šibak je bil moj prvi pouk, ko sem rekla, daje funkcija lastnine toliko kot dajati vbogajme, če nas kak "berač" poprosi.

Najbolj sem se tega zavedela, ko sem brala v neki reviji približno takole: V Očenašu molimo: daj nam naš vsakdanji kruh. Ne: daj mi moj vsakdanji kruh. To pove, da še kruh, ki ga jem, ni čisto moj. Tako tudi nobena druga stvar ni samo moja. Vse sem dolžna deliti s človekom, ki je v stiski. Nekoč so zelo poudarjali potrebo dajati vbogajme ali deliti miloščino. Ponekod je še danes ista potreba. Marsikje je pa v modernih časih dobrodelnost prevzela družba, celo država. Po sebi je to boljše kot zasebna miloščina. Toda družba — država — mora od nekod jemati, da daje drugim. **Nalaga nam davke**, nikar se ne jezimo, če so previsoki, da se le pametno uporabljajo in so pravično razdeljeni med ljudi. Z davki država vzdržuje javno skrbstvo. **Davek je sodobna oblika dobrodelnosti**. Vendar pa bomo še vedno naletavali na ljudi, ki so v stiski in jih javna dobrodelnost ne doseže. Ob taki priliki se moram še posebej spomniti, da "kruh", ki ga imam morda v izobilju, ni moj, ampak — **naš!**

BESEDA O KNJIGAH

Stanko Cajnkarič

LJUDJE, KI NIMAJO ŽIVE LJUBEZNI do resnice, tudi knjig nimajo radi. In vendar so knjige neke vrste čudež. Ne samo knjiga vseh knjig — sveto pismo — temveč knjige kot take. Brez prijateljev človek le težko živi. Vendar je prijateljstvo z ljudmi kaj krhka dragocenost. Redkoga končno obdržiš. Še redkejši so, ki ostanejo do konca zvesti.

S knjigami je drugače. Nič se ne spreminjajo, ostajajo zveste sebi, mislim, ki jih razlagajo, in čustvom, s katerimi jih je pisatelj prežal. In če nimaš knjig, ki so ti ljube, kaj potem sploh imaš? Kdor teh nezahtevnih in zvestih prijateljev nima, tudi živih, napakam in krivicam podvrženih, ne bo hotel obdržati v spominu in srcu.

To povem, ker se mi dozdeva, da se ljubezen do knjig izgublja in poslavlja. Čim več je knjig, tem manj se ljudje zanje menijo. Celo tisti, ki jih bero. V starih časih so knjige z železno verigo prikovali k mizi. Pozneje so jih dajali vezati v usnje in z zlatom obrobilati. Danes jih prelistamo in postavimo v omaro, če jih ne znesemo na podstrežje, kjer so najmanj napoti.

Misli, August, 1966

In vendar bi mogel vsakdo imeti svojo lastno literarno zgodovino, svojo zgodovino knjig, ki so mu pomenile doživetje. Če bi popisal, kako jih je bral, kako izbiral, kako citiral in uporabljal, bi bila to obenem njegova avtobiografija. Kdor pa knjig ne mara, bo ostal tudi brez svoje duhovne zgodovine. Živeti brez knjig pomeni, da si le nepopisan list, brez znamenj, ki pomenijo življenje, in brez vsebine, ki ima vrednost tudi za druge. Še tisti, ki pišejo knjige za druge, bi morali vsaj tako vneto brati, kot vneto pišejo.

PESNIKA FRANCETA BALANTIČA, ki je kot domobranec zgorel v Grahovem in je Slov. Kulturna Akcija izdala njegovo pesniško zbirko, so začeli upoštevati tudi v Ljubljani. Državna založba Slovenije napoveduje izdanje knjige z "izbranimi pesmimi" Fr. Balantiča. Kaj bodo sicer o njem povedali? Radovedni smo.

DOMAČIJO PISATELJA TAVČARJA v Poljski dolini so predelali v muzej s Tavčarjevimi spominki, obenem pa v privlačno letoviško točko, ki naj privablja tuje in domače turiste. Kultura in družabnost.

IN JOSIP JURČIČ

VESTNIK S.D. Melbourne.

POJAVA DESETNIKA IN DESETNICE v slovenskem pripovedništvu je zavita v temo. Njen izvor se izgublja v tisti megleni davnini, ko so naši predniki še verovali v vile rojenice in sojenice, vesne, divje in povodne može, škrate, škopnike in babo Torkljo; v časih, ko so ljudje verovali v nadnaravne sile in niso razločevali med bajko, vražo in resnico.

Pisane besede ni bilo in dedje in babice so pripovedovali otrokom pripovedke o volkodlakih, morah in krsnikih. Iz roda v rod je šlo ustno izročilo in ljudje so verovali pripovedim o bitjih s posebno močjo, kakor so vedomci in desetniki.

V teh davnih časih se je izoblikovala in utrdila vera, da sta desetorojenec ali desetorojenka ene matere po božji volji obsojena na to, da morata od hiše in v širni svet, koder vse življenje tavata — izgubljena in brez doma. Desetnik je bil obdarjen s čudovitimi lastnostmi in zmožnostmi; videl je v bodočnost in prerokoval srečo, vedel je, kje so zakopani zakladi, in gorje kmetu, ki bi mu odrekel skorjo kruha ali povese slame za posteljo in prenočištev.

Podoba desetnika ni lastna samo slovenskemu narodu. Tudi pri drugih narodih imajo pravljice o čudovitih lastnostih sedmega, devetega ali desetega sina — zaviselo je pač od tega, katero število so smatrali za čarodejno. Da so pa otroci številnih družin morali v svet, ker doma kruha ni bilo dovolj, je razumljivo. Mnogokrat so končavali svoje dni kot prosjaki, brez lastne strehe in lastnega ognjišča.

Če vera v čarobno moč desetega brata ni imela druge podlage kot v praznoverstvu, je bil lik vendarle sodoben in živ; kajti beračev, sinov siromašnih družin, ki so tavali iz vasi v vas, je bilo vedno in v vsaki dobi dovolj; nepoznan berač je vedno zagonetna figura in kdo ve, morda je pa le res desetnik in obdarjen z nadnaravnimi lastnostmi. Mnogokrat so ti berači prepevali pesmi in pripovedovali pravljice in zgodbe; in tako ni prav nič čudno, da sta postala lik slovenskega berača in lik desetega brata tesno povezana.

Vraža je prosjaku pomagala, kajti dokler je kmet veroval, da mu bo prineslo nesrečo, če desetega brata odžene od hiše, je berač lahko našel večerjo in prenočišče, zlasti če se je obdal s pla-

ščem skrivnostnosti; zato pa je bilo naravno, da so berači pomagali razširjati in vzdrževati vražo o desetinstvu, ko so, mnogokrat v plačilo za izkazano miloščino, pripovedovali pravljice in bajke.

S širjenjem šolstva in izobrazbe med širšimi sloji prebivalstva Slovenije v 18. in 19. stoletju so stare vraže in verovanja začela polagoma izginjevati. Tudi stare pripovedke in pravljice so ljudje začeli pozabljati in navdušenje za narodno blago, ki so ga z narodnimi idejami prežeti pesniki in pisatelji prejšnjega stoletja imeli, je še pravočasno rešilo del pripovedne zapuščine.

Josip Jurčič, rojen 1. 1844 na Muljavi, je bil rojen o pravem času. Doma v revni dolenski vasi med Višnjo goro in Stično, kjer je stari kontrast med gradom in vasjo še vedno obstajal, je kot deček poslušal pripovedke, ki mu jih je pravil njegov ded z materine strani, ki je bil poznan vaški pripovedovalec pravljic. Na vasi je spoznal kmečkega človeka, kakršen je resnično bil, srečal je vaške originale in značilnosti, ki so mu pozneje bile predloga za karakterje njegovih povesti in romanov.

Že kot študent je začel svojo pisateljsko pot kot zapisovalec in zbiralec folklornih snovi, bajk in pripovedk in se razvil v tvorca naše kmečke realistične povesti. Postavil je slovensko leposlovje, ki je ob tistem času sledilo romantično smer nemške in francoske literature in opisovalo neživiljenjsko idealizirane junake in gospodične, nazaj v središče narodnega življenja.

Jurčič je bil izrazit epik, nadarjen in s smislom za dramatik; s svojim delom je bolj kot

katerikoli drugi tedanji pisatelj in pesnik deloval na domišljijo in narodno ter človečansko zavest nešolanega mestnega in kmečkega človeka.

Fran Levstik mu je bil v mladih in poznejših letih vodnik in učitelj. Oba sta pripadala skupini, ki je zavrnila opisni realizem francoskih in nemških sodobnikov, ki so v svojih povestih opisovali osebe v najmanjše potankosti, tako da čitalcu ni ostalo dovolj svobode, da bi si ustvaril lastno sodbo o njihovem karakterju; Levstik in njegova šola pa so sledili pravilo: "Junak naj dela in misli; njegova dejanja naj ga označujejo". Značajev resni treba opisovati, saj jih dovolj opisujejo in označujejo njihove besede in dejanja.

Iz teh zasnov se je razvil naš kmečki pripovedni realizem. Pisatelji so iskali junake za svoje povesti med živimi ljudmi, kakor so jih srečevali v življenju, na vasi, v graščini in v mestu; toda ker sta bila mesto in graščina večinoma potujčena ali vsaj pod tujim nemškim vplivom, je kršni slovenski kmet s svojo preprosto in nepokvarjeno modrostjo, s svojo vero in praznovero, postal nosilec dobrega in poštenega v naših prvih izvirnih povestih realistične dobe, medtem ko sta graščina in mesto predstavljala puhlost in pokvarjenost v narodnozavednem ali moralnem smislu. Prebujajoča se narodna zavest naših mladih pisateljev je narekovala tako.

Grad in grajski prebivalci niso več socialni problem, kakor si bili za njihove dede in očete v fevdalnih časih, temveč le torišče družabnega uveljavljanja. Epski konflikti naših pripovednikov tiste dobe se porajajo iz erotičnih in družabnih naspotij med domačim kmetom in izobražencem na eni in tujim grajskim svetom na drugi strani.

Jurčičev "Deseti brat" je bilo eno prvih obširnejših del pisanih v soglasju z novimi realističnimi idejami in je kot tako služilo za vzor poznejšim pisateljem. Postava desetnika, ki je glavna oseba romana, ni več pravljičen lik desetega brata, kot so ga naše pripovedke v zgodnejši dobi poznale. Toda služi za ogrodje, okrog katerega je Jurčič zasnoval svojo zgodbo o nezakonskem sinu graščaka Piškava. Toda dovolj je še starih vraževernih ljudi v vasi, ki verujejo v njegove nadnaravne moči in mislijo, da mu vrag prinaša denar, s katerim je pomagal drugim ljudem v stiski. Graščaki niso tujci in niti niso absolutni vlastodržci; njihove graščine so zakotne in njihova posestva dovolj šna, da jim omogočujejo dobro življenje, pa ne dosti več. Ostrih socialnih problemov in naspotij v romanu ni in stric Dolef, brat slemeniškega gospoda, je zapit inteligent, ki nosi suknjo z oguljenimi rokavi in popiva v Obrščakovi krčmi, mnogokrat na kredo, v družbi s kmeti in bajtarji.

Podoba desetega brata je prinesel v naše slovostvo že Fran Levstik, ki je pisal svojo povest o desetem bratu in jo pričel priobčevati 1. 1863 v časniku "Naprej", ki ga je Miroslav Vilhar izdal v Ljubljani; namen tega časopisa je bil zbrati okrog sebe vse "moderne" pisatelje tiste dobe, ki so bili v opreki s konzervativnimi krogi, ki jih nove narodne in svobodoljubne ideje še niso prezele. Toda list je zašel v tiskovno pravdo in prenehal izhajati. S tem je bilo tudi konec Levstikovega "Desetega brata", ki je ostal nedokončan. Njegov deseti brat ni imel pravljične osnove in je bil bolj podoben stricu Dolefu Jurčičeve povesti; bil je človek, ki v življenju ni uspel in si je izbral raje tavanje po svetu kot svoj življenski poklic.

Josip Jurčič je obljubil svojo novo povest "Deseti brat" 1. 1865 Antonu Janežiču za njegovo zbirko "Cvetje" in roman je izšel v zvezkih med februarjem 1. 1866 in februarjem naslednjega leta.

V zasnovi ljubezenske zgodbe Desetega brata je kos avtorjevega življenja. Iz tega izvira lirski zavzetost za usodo Lovra Kvasa in grajske Marnice, ki jo je Levstik, ko je kritiziral Jurčičevo delo, imenoval "črivo sentimentalnost".

Toda poglavitna zgodba Desetega brata ni ljubezenska idila, kakor je mislil Levstik, temveč družinska tragedija. Naslov dela sam kaže na to in vsi glavni prizori dogajanja. Pravega umetnika se je pokazal Jurčič v tem, kako je očrtal postavbo desetega brata in kmečke originale: Krjavlja, Obrščaka in druge. Ti tipi bodo v slovenskem slovostvu živeli vedno, kot nam zažive pred očmi vsakokrat, ko prečitamo knjigo ali gledamo predstavo na odru. V tem je Jurčičeva moč in s tem delom je pisatelj udaril slovenskemu slovostvu neizbrisljiv pečat izvirnosti. — Š.B.

ROJAK ANGEL PARMA je vsem znan kot čarovnik ali čarodej, čeprav nihče ne verjame, da zna res čarati, saj nima nikake zveze s hudičem. Čutili smo, da bi bila potrebna druga beseda za njegovo "rokodelstvo", pa je nismo poznali. Na lepem se je bralo v Kat. Glasu, da je v Gorici nastopil neki "rokohitr". Ha, nova beseda za "čarovnika". Prvič pred našimi očmi! Pa smo nazadnjaki! To nam je povedal Slovenski pravopis, ki smo iz radovednosti vanj pokukali. Črno na belem stoje v njem besede: rokohitr, rokohitrski, rokohitrstvo. In tako zdaj našemu rokohitru g. Angelu, ki se poslavlja od Avstralije, lahko popolnoma "pravopisno" voščimo srečno pot in mnogo zadovoljnosti v rojstni domovini.

Jožef tipka

★ DANES MORAM POROČATI VESELE IN ŽALOSTNE, celo smrt nas je v Melbournu zopet obiskala. No, pa saj tako je navadno: v življenju moramo pričakovati sončno in jasno vreme, včasih pa še točo in vihar povrh. Končno pa se zopet vse umiri. Hvaležni moramo biti Bogu za sleherni sončni žarek, ki nam ga pošlje na to naše zemsko potovanje težav in preizkušenj.

★ Častita m. Romana, predstojnica naših sester v Slomškovem domu, je zbolela. V ponedeljek se je še vsa nasmejana in dobre volje vrnila iz Adelaide, v torek 25. julija zjutraj so pa sestre opazile, da izgublja ravnotežje. Ugotovile so znake mrtvouda, kar je kasneje potrdil tudi zdravnik. Leva stran je omrtvela in m. Romana je prvič v življenju priklenjena na posteljo. Sestre, tri od njih bolničarke, ji strežejo kar je mogoče. Po prejemu sv. maziljenja se je njeno zdravje izboljšalo, vendar bo treba še dosti naših molitev. Upajmo na najboljše, saj je m. Romana kljub preizkušnji ohranila svojo močno voljo in vedrost. Teži jo samo to, da "nam je v breme" in da "ima počitnice", kakor pravi. Potolažili smo jo, da je strežba bolniku med deli usmiljenja in jo Bog poplača, počitnice pa si je zaslužila. So vseeno boljše kot tiste dvoletne, ki jih je preživela doma v zaporih . . .

M. Romani želimo popolno okrevanje in jo priporočamo v molitev.

★ Vesela novica pa je, do smo v soboto 30. julija srečno začeli in končali cementno ploščo na cerkveni zgradbi. Boljšega vremena zlasti zdaj v zimskem času ne bi mogli dobiti: še celo dež, ki je bil napovedan za zgodnje jutranje ure, je odpadel. Naše gradbišče je bilo ta dan pravo mravljišče: imeli smo 26 delavcev in je šlo delo pod večjim očesom mojstra Antona Knapa dobro izpod rok. Omenim naj še Purgerjevega Franca ter njegovega prijatelja Petra, ki vselej rada priskočita, kadar imamo kaj opraviti s cementom in je treba končati "na lepo". Ostala imena bomo obja-

vili v Spominski knjigi, tu naj se vsem skupaj za odlično delo prav iz srca zahvalim. Enako kuharicam Baragovega doma za vso gostoljubno postrežbo te sobote in ostalih dni, ko so pri nas delavci. Na prazen želodec bi roke kmalu omahnile.

Čez kake tri tedne bomo odstranili les. Medtem in odslej vse sobote pa lahko že mirno čistimo dvorano, ker nas dež ne bo več motil. Zravnati moramo tla in jih pripraviti za cementiranje, očistiti moramo stene . . . Odprto je tudi zidarsko delo pri vhodih. Te dni je Karel Štrancar s pomočjo. Alojza Markiča in Rudita Koloinija čistil železne grede za streho, ki bodo lahko kar kmalu na svojih mestih.

Cevi za električno napeljavo je pred cementiranjem plošče položil Franc Vravnik, ki nam vselej rad pomaga. Prisrčna zahvala!

★ Naj se lotim še finančnega stanja pri naši zidavi, saj imajo darovalci pravico vedeti kako in kaj. Iz mnogih vprašanj o tem vidim, da vse zanima, kako napredujemo, še najbolj menda tiste, ki doslej niso nič prispevali. Še je prilika, da pride tudi njihovo ime na seznam darovalcev. — Fond za zidavo je dosegel vsoto \$18,270.46. V tej vsoti so vštete tudi letošnje bančne obresti — \$349.50. Potrošili smo doslej \$8,031.42, pa imamo za ta denar že veliko pokazati. Res v tej vsoti še ni vključena cena cementne plošče, je pa zato plačano že vse železno ogrodje za streho.

Danes imamo torej na banki še vedno \$10,239.04 gotovine. V upanju na nove darove kar mirno gledam v bližnjo bodočnost, ko bo treba plačevati tudi nove račune. Bog daj, da delovne sile ne bo zmanjkalo!

★ Kaj pa naši krsti? Takole so se vrstili: 3. julija je bil krščen **Jožef**, sin Jureta Vrdoljaka in Zore r. Gulin, South Melbourne. — Dne 9. julija beleži dva krsta: **Marko** je sin Bruna Gentile in Ivanke r. Starosar, Mt. Waverley, **Viktor Dominik** pa sinko Jožefa Tomažiča in Jožefine r. Stranieri, Laverton. — Dne 15. julija je oblila krstna voda **Petra**, prvorojenca Stanislava Kolariča in Mariette

Johanne r. Huttenmoser, East Kew. — **Jane** je prirastek družinice Bogomira Krševana in Leslie **Jean** r. Johnstone, Forest Hill. Krščena je bila 17. julija. — Isti dan je bil krst **Kristine Marije**, hčerke Slavka Koprivnika in Theodore r. Reynen, 'Springvale'; in pa **Petra Marka**, sinka Vincenca Drofenika in Ludgarde r. Zammit, Alphington. — Dne 30. julija je bila krščena **Elizabeta Janette Cirila**, prvorojenka Feliksa Justina in Stanislave r. Kavčič, Glenroy. — Naslednji dan pa **Marija**, hčerka Antona Vidmajerja in Luce r. Poljičak, Niddrie.

Vsi ti krsti so bili pri **Mariji Pomagaj** v Kew. Izven Melbourne je bil krst 10. julija in sicer v Bell Parku: za **Andreja** bodo klicali prvorojenca Stanislava Seljaka in Roswithe r. Grizbeck, North Geelong. — V Adelaidi (cerkev Kristusa Kralja, Lockleys) pa je krstna voda 23. julija oblika **Marije Tereze**, hčerko družine Štefana Krampača in Cecilije r. Kreslin, Elizabeth Fields.

Čestitke vsem družinam z novimi malčki!

★ V poročno knjigo sem ta mesec zapisal štiri nove pare: V kapelici **Marije Pomagaj** sta si dne 9. julija obljubila zvestobo **Vinko Kudrna** in **Ana Poldrugo**. Zenin je iz Pakraca, nevesta iz Krnice. — Dne 16. julija sta se v cerkvi bl. Nikolaja, Clifton Hill, poročila **Karel Klement** in **Matilda Grah**. Zeninov rojstni kraj so Matjaševci (župnija Kuzma), nevestin pa Rogoševci (župnija Sv. Jurij v Prekmurju). — Dne 30. julija je bila dvojna poroka pri Sv. Patricku, Murrumbeena: **Andjelko Vidovič** (iz Kotoribe) je obljubil zvestobo **Katarini Lovrek** (iz D. Vidovca), **Djuro Smrk** pa **Katici Vidovič** (oba iz Kotoribe).

Vsem novoporočenim parom iskrene čestitke!

★ Baragov dom je moral v noči letošnjega ljudskega štetja (30. junija) zapisati sledeče številke: prebivalcev 37 (3 ženske in 34 moških). Po narodnosti: 25 Slovencev, 8 Hrvatov, 2 Srba in 2 Libanonca. Po veri: 32 katoličanov, 2 člana srbske pravoslavne cerkve, 2 člana armenske pravoslavne cerkve in 1 luteranec. — Seveda so te številke že danes, po enem mesecu, čisto drugačne. Pri nas eni prihajajo, drugi odhajajo, eni se poslove in zavedajo, druge vzame noč. Kdor se danes ne zaveda, bo čez leta moral priznati, da mu je pater hotel samo dobro. Preko pet sto fantov je šlo skozi Baragov dom v šestih letih obstoja — na mnoge mišlim kje so danes in kako je z njimi . . .

★ Zahvaljujem se adelaidskim Slovincem, da so četrto nedeljo v juliju tako lepo sprejeli slovenski sestri ob njunem prvem obisku. M. Romana in s.

Misli, August, 1966

Pavla sta bili gost gospe **Marije Zai**, Rosewater, ki je pred tremi meseci s sestrami pripotovala iz Evrope, ko se je vračala z obiska domovine. Z mano sta obiskali nekaj družin, v kolikor je bilo v kratkem času sploh mogoče. Po slovenski maši smo se zbrali v dvorani za cerkvijo, kjer so sestri pozdravili otroci in jima poklonili šopke. V imenu adelaidskega Slovenskega kluba je sestrama v pozdrav spregovoril g. Danilo Kresevič, nato pa je m. Romana v toplih besedah povedala namen prihoda sester ter se zahvalila za sprejem. Zapeli smo pesem "Slovenka sem . . .", nekaj slovenskih otrok pa je tudi pokazalo, kaj znajo zapeti ali deklamirati. Bilo je prijetno domače in dobil sem vtis, da so bile sestre zares dobrodošle. Pristrčno se zahvaljujem v svojem imenu in imenu sester slovenskim ženam (ge. Ivanki Kresevič, ge. Angeli Dođič in ge. Olgi Hrvatini), ki so za sprejem napekle peciva in nam postregle s čajem. Kar lepo bi bilo, če bi se večkrat zbrali po maši v dvorani, da se kaj pomenimo. Saj se vidimo tako poredko. Vedno bi bilo lahko kaj domačega na sporedu. Tokrat je bil z mano v Adelaidi tudi naš "čarovnik" Angelo Parma in je nudil vsem obilico zabave s svojimi izrednimi čarovnijami.

★ Se nekaj se obeta adelaidskim Slovincem, to pa za prihodnji obisk. Imeli bomo **kratek misijon**, ki ga bo vodil p. Bernard Ambrožič. Več o tem bo prinesla prihodnja številka Misli.

V petek 22. julija sem bil s sestrama pri adelaidskemu nadškofu M. Beovichu, ki je po očetu hrvaškega rodu. Zelo ljubeznivo nas je sprejel in izrazil željo, da bi se skupina slovenskih sester naselila tudi v Adelaidi. Zanje ima na razpolago hišo in delo, "v prvi vrsti pa bi pomagale adelaidskim Slovincem," je očetovsko pristavil. Bog daj, da bi res mogli dobiti iz domovine še več sester in bi tako tudi Adelaida dobila svojo postojanko.

★ Že v začetku sem omenil, da moram pisati tudi o smrti. V torek zvečer 26. julija je nenadoma umrl Leopold GRAH, ki je živel v Fitzroyu. Gospodar je slišal grgrajoče glasove iz njegove sobe in ga je našel nezavestnega na postelji v mlaki krvi. Takoj je poklical rešilni avto, ki ga je odpeljal v St. Vincent's, od tam pa v Prince Henry Hospital, kjer je kmalu izdihnil. Obdukcija je ugotovila, da je krvavenje skozi usta povzročil čir v želodcu, ki je nenadoma počil.

(Dalje str. 237)

O CERKVENI UMETNOSTI

Da bomo lažje počakali na obljubljeni razpravo umetnosti g. Ropotca, čitajmo poročilo dr. Ludvika Puša o predavanju umetnika kiparja Franceta Goršeta v New Yorku. — Ur.

TE DNI JE IMEL V OKVIRU MESEČNIH SESTANKOV akademskih klubov Slovenskega Katoliškega Akademskega Starešinstva (SKAS) in Slovenskih Akademikov v Ameriki (SAVA) v New Yorku kipar France Gorše pomembno predavanje, ki zasluži nekaj poročila in ocene tudi za široko slovensko javnost. Razpravljal je o "sodobni cerkveni umetnosti" v luči razstav zadnje dobe, nato pa je povzel in strnil svoje misli o tem predmetu v stvarno razmišljanje o sodobni umetnosti sploh in o religiozni posebej, ter svoja izvajanja zaokrožil v smeri odnosa katoliške Cerkve do sodobne religiozne umetnosti.

Če je kateri slovenski umetnik v zamejstvu poklican razpravljati o tej stvari s primerno stopnjo avtoritete, je to gotovo France Gorše. Saj je na široko znano, da je za časa svojega begunskega življenja umetniško opremil in s svojimi kiparskimi deli visoko dvignil lepoto nekaterih slovenskih božjih hiš v Kanadi in v Združenih državah.

Od teh fara gre glas, da ima Goršetova umetnost v sebi ono veliko silo duhovnosti, ki v človeku, tudi vsakdanjemu človeku, vzbuja in razvema intimno religiozno občutje, da se človeško srce odpre pred Bogom ter Ga moli in časti. Morda ne na prvi hip in videz, a prava umetnina deluje v človeški duši kakor nevidna moč in se ji ne moreš zoperstaviti. Deluje počasi in vztrajno, prvič morda odbijajoče, a ko spet opazuješ, se začne odkrivati, da je za morda nerutinsko obliko skrita velika ideja duhovnega življenja. Vsaka prava umetnost deluje na ta način: čim večkrat gledaš ali poslušаш, tem več lepote najdeš, dočim se ti "poceeni" umetnost zdi v prvem hipu še kar lepa in sprejemljiva, pa čim dalj gledaš in poslušаш, manj ti je všeč, tako da končno ni več vredno gledati ali poslušati.

Kipar Gorše se je najprej pomudil pri treh mednarodnih razstavah cerkvene umetnosti, namreč pri rimski leta 1948, kjer je bil tudi sam zastopan, nato pri oni na njujorskem svetovnem velesejmu in končno pri kanadski v Torontu iz letošnjega leta. Nato se je pečal s problemi sodobne umetnosti na splošno ter ugotovil, da vsaka doba v

Kipar France Gorše

umetnosti pomeni "revolucijo, ki dejansko povzroči duhovno in formalno preobrazbo sveta". Je navadno vedno reakcija na že preživele in obrabljene oblike starih idealov.

Nekateri sodobniki nimajo pri svojih umetninah nobene zveze s stvarnim svetom, drugi pa posredujejo lepoto, ki izhaja iz pobud vidnega stvarstva, pa je to prekvašeno po svoje in predstavlja novo, samostojno podoživljanje realne stvarnosti in pomeni "drugo naravo". Zaradi tega, pravi Gorše, "je nesmisel in zmotno oba (t.j. stvarno naravo in ono drugo naravo) meriti kot enako po njuni obliki in smislu".

Kar je pa dalo predavanju poseben pomen, je bilo Goršetovo razčlenjevanje odnosov med cerkveno hierarhijo in sodobno cerkveno umetnostjo. Z navajanjem dobesednih citatov iz nagovora papeža Pavla VI. na skupino umetnikov dne 7. maja t.l. je prikazal, kako krivo in škodljivo ravnajo cerkveni predstojniki, ki odklanjajo pravo umetnost, češ (po citatu samega papeža): "Mi imamo tak in tak slog in umetnik se mu mora prilagoditi. Imamo tako tradicijo in umetnik se je mora verno držati. Imamo te mojstre, ki jim je treba slediti. Imamo pravila, ki jih ni mogoče obiti." Nato pa pež seveda tudi umetnikom pove svoje: "Nekoliko ste nas vi umetniki zapustili in ste se daleč oddmaknili, da bi pili iz drugih virov in iskali izraza o drugih stvarih."

Potem pa spet pravi: "Mi (Cerkev) pa smo ravnali z vami slabo, posluževali smo se oleografske (kopijske) šare majhne vrednosti in majhne cene, ker morda nismo imeli sredstev, da bi doseгли velike stvari, lepe stvari . . . Tudi mi smo šli po stranpotih, kjer je bilo umetnosti, lepoti in bogoslužju slabo postreženo."

Kipar Gorše je svoje predavanje zaključil s visoko noto optimizma. Dejal je, da se mu zdi, da je duh ekumenskega zbora našel pota tudi do so-

Sam —

*Ostali so polegli, spijo.
Prepih pod vrati v zrnih peska
se kotali,
ko na okna težki vetra vali
s tragiko ropočejo.
V svetem strahu pisluškujem,
kaj mi hočejo
v tej večerni uri dati za navdih.
Mrzel, medel, strt —
tako je vsak v tej samini
z otopelostjo prešinjen vetra stih.*

— Dr. Ludovik Puš

RAJNI MARIJI BRODNIK V SPOMIN

P. Valerijan

pa se je vendar vdala v sklep božje volje in je bolečine izredno potrpežljivo, da, junaško prenašala. Do zadnjega si je skušala sama pomagati v boleznih in ni hotela biti v prehodu breme sinu Lojzu, ki ji je tako zgledno lepo stregel in skrbel zanjo v boleznih.

Slovenska sv. maša zadušnica za pokojnico je bila opravljena v ponedeljek 11. julija ob 10h v župni cerkvi Corrimal. Lepo število rojakov, znancev in prijateljev Brodnikove družine se je zbralo ob tej priliki. Po opravljeni sv. maši smo pokojnico spremili na pokopališče v Dapto, kjer je našla zadnje zemeljsko bivališče.

Žalujemo sinovom in hčerki izrekamo iskreno sožalje. Naj jim bo Bog vse tolažbe opora v njih boli zaradi izgube drage matere! Mater so izredno cenili in spoštovali, saj jim je bila dolga leta oboje: mati in oče, katerega so že v otroških letih izgubili. Vem, da bodo njene opomine in nauke ohranili vse življenje in spomin nanjo jim bo dragocen in svet. Saj jih je toliko dobrega naučila in z besedo ter zgledom navajala na pot lepega krščanskega življenja.

Blaga rajnica, počivaj v miru božjem! Spominjali se te bomo v molitvi.

DRUŽINA BRODNIK se iskreno zahvaljuje vsem rojakom in znancem za številne dokaze prijaznosti, za obiske pokojnice v času boleznih, za izraze sožalja ob njeni smrti, za udeležbo pri zadušnici, za molitve, za cvetje ob krsti in na grobu, za spremstvo na zadnji poti v Dapto, posebno pa ga naročene sv. maše v prid rajnici.

dobne umetnosti in umetnikov. Papež je z obžalovanjem priznal, da je krivda na strani Cerkve, če je umetnost hodila odtujena in ločena pota od vere, in predlagal med njo in umetniki spravo in mir.

“Sodobna umetnost,” je zaključil mojster, “orje nove brazde v areni kulturnega življenja in posreduje neznano lepoto, odmaknjeno našim očem, ki pa vedno živa lebdi med nebom in zemljo. Smo, kakor vsi znaki napovedujejo, na pravi poti, da bomo skoraj doživeli novo pomlad, ki bo zahihala tudi na področju cerkvene umetnosti.”

V NOČI MED 8. IN 9. JULIJEM JE V CORRIMALU (Wollongong) preminula gospa Marija Brodnik v starosti 63 let. Rojena je bila v Šmarjah pri Jelšah. Skoro polovco življenja je preživela z družino v Franciji v kraju Bruay-en-Artois. Rodilo se ji je sedem otrok, od katerih jih živi šest. Soproj Jože ji je umrl leta 1938. S težavo je preživljala številno družino, ki je zgodaj zgubila očeta. Toda ker je bila verna mati, je v Bogu našla oporo, da je svoje otroke lepo vzgojila kljub pomanjkanju in težavam. Leta 1954 je prišla v Avstralijo. Razen enega sina, ki je poročen v Franciji, so vsi otroci prišli za njo.

Lansko leto je obiskala mater Ano Regoršek, ki živi v Šmarjah pri Jelšah, stara čez devetdeset let. Že takrat se ni počutila dobro. Po vrnitvi v Corrimal je skoro ves čas preživela na bolniški postelji in veliko trpela. Že pred meseci je pobožno prejela zakrament svetega maziljenja. Lepo je sledila vsem molitvam. Hotela je prejeti ta zakrament pri polni zavesti. Nato ga je prejela še vsak mesec. Dobro je vedela, da ne bo več ozdravela,

Izpod Triglava

DR. ANTON TRSTENJAK, ki ga v Avstraliji nekoliko poznamo po spisih, ponatisnjenih v MISLIH, je letos star 60 let. Doma je iz Rodomošev pri Gornji Radgoni. Bogoslovne študije je začel v Mariboru, nadaljeval in končal pa v Innsbrucku. Od nekdaj ga je poleg teologije veselila filozofija, zlasti psihologija. Tej stroki je posvetil globok študij in napisal mnogo knjig in nešteto člankov. Na ljubljanski univerzi poučuje psihologijo, kot predavatelja ga pogosto vabijo vse mogoče univerze v Evropi in Ameriki. Marsikatera univerza v tujini bi ga rada imela za stalnega profesorja, toda on odklanja vsa vabila in ostaja v ljubljani domovini.

"PSICHOLOGIJA" JE NASLOV največjemu Trstenjakovemu delu, ki je pa še v rokopisu. Književni vestnik Mohorjeve v Celju piše: To bo po vsebini in obsegu najbolj zrel sad, ki ga bomo Slovenci dobili na področju psihološke znanosti. Knjigo je že ponovno napovedala Mohorjeva v Celju med svojimi izrednimi knjigami. Drugod po svetu bi se za tak rokopis založbe kar pulile, pri nas pa čakamo na finančne možnosti, od katerih je odvisen izid take knjige. Že nad dvajset let pa čaka na natis kulturno filozofsko delo Trstenjakovo **"KULTURA IN KRŠČANSTVO"**, ki ga je Mohorjeva že leta 1945 sprejela v svoj program, a ga še do danes ni izdala. (Pač istotako iz — "finančnih razlogov" — ur.)

SVETE GORE OB SOTLI slavijo letos svojo sedemstoletnico. Od velike noči do Martinove nedelje so na vidiku velika romanja iz Slovenije in Hrvaške. Najbližja železniška postaja je znani Kumrovec onkraj Sotle, s slovenske strani pa vozijo od raznih strani avtobusi. Kako priljubljena je božja pot na Svete Gore tudi Hrvatoma, je dokaz v poročilu: Dne 15. maja je prišlo na romanje 8,000 Hrvatov pod vodstvom zagrebškega pomožnega škofa Kuhariča . . .

"SKOK V NARAVO" ob sobotah in nedeljah si radi privoščijo Ljubljanci in drugi meščani v Sloveniji. Beg z dežele v mesta še ni prenehal, toda zemlja ljudi po svoje privlačuje. Kaj vse počne mestna gospoda po deželi! Lovijo ribe in metulje, postavljajo mlinčke ob potokih, nabirajo gobe in maline in borovnice in arniko in tavžentrože. Kar so pred kratkim nabirali le kajzarji, to danes v ble-

stečih limuzinah prevažajo fini gosopdje in še finjše dame in se hvalijo, kako so si privočili "skok v naravo". — Tako ve povedati poročilo iz Ljubljane.

"PRAZNIČNO LETO SLOVENCEV" je naslov knjige v treh delih, ki jo ima v svojem programu celjska Mohorjeva. Spisal jo je znani etnograf dr. Niko Kuret. Prvi del je že izšel in zajema zimski in zgodnji pomladanski čas leta ter živo opisuje običaje Slovencev ob praznikih in godovih. Drugi del ima iziti ob koncu tega leta, tretji pa v letu 1967. Dr. Niko Kuret, ki je nedavno obhajal svoj 60letni jubilej, je s svojimi temeljitimi etnografskimi študijami zaslovel daleč preko slovenskih mej. Letos mu je dunajska univerza podelila tako imenovano "Herderjevo nagrado" v znesku 10,000 švicarskih frankov.

"MLADIKA", TRŽASKI MESEČNIK, je v letošnjem maju zapisala: "Vsiljivost centralizma je na tolikih področjih v Sloveniji naravnost ogabna. Nikdar ni bilo take srbizacije, tudi ne v tako imenovani "monarhofašistični diktaturi" — kot označujejo slovenski šolski učbeniki nekatera obdobja slovenske in jugoslovanske preteklosti. Slovenci za mejami pač ne moremo dobiti na tak način kake vzpodbude za bratsko sožitje. Ostati moramo čuvarji svoje narodne individualnosti in kulturnosti — sami."

NA SVETIH VIŠARJAH so se dne 24. julija srečali slovenski romarji iz Amerike pod vodstvom g. Jožeta Godina in skupina goriških Slovencev. Višarje se vsestransko preurejajo, v romarskem in turističnem pogledu, zato je tudi obisk od leta do leta večji.

NA BLEJSKEM OTOKU so bila velika znatvena razkopavanja za poznavanje otoške zgodovine. Kopali so zelo globoko. Dognali so, da je bil otoček naseljen že kakih 500 let pred Kristusom. Našli so ostanke iz prazgodovinskih časov, nato pa ugotovili enajst zaporednih gradbenih faz do najnovjšega časa.

CERKVENO OZNANILO pri frančiškanih v Ljubljani se je na nedeljo Dobregra Pastirja glasilo: Vernike, ki hodite k maši in zakramentom v našo cerkev, prosimo, da se v svojih molitvah in pri vzgoji mladine spomnite tudi nas frančiškanov. V tejele naši cerkvi je v vsej Jugoslaviji največ spovedi in obhajil. Frančiškani vodimo v Ljubljani 4 župnije, oskrbujemo obe največji slovenski

božjepotni cerkvi na Brezjah in na Sveti gori pri Gorici. Vseh postojank v Sloveniji imamo 16. Poleg tega delujejo naši frančiškani tudi med izseljenci z Združenih državah Severne Amerike in v Avstraliji. Dela je ogromno, a moči je premalo. Premalo nas je tu doma in premalo med izseljenci. Staro pravilo pa zahteva, da mora vsaka župnija dati toliko duhovnikov, kolikor jih sama potrebuje. Naše frančiškanske župnije v Ljubljani bi potrebovale najmanj 20 duhovnikov. Ljubljančanov frančiškanov pa je: 5 v domovini, 8 med izseljenci v Ameriki in Avstraliji, torej skupno 13. Če k temu številu dodamo še 4 klerike Ljubljančane, ki še študirajo, še vedno ne doseže številke 20. Iz tega je razvidno, da ima Ljubljana premalo poklicev. Zato je nedelja duhovniških in redovniških poklicev potrebna zlasti za Ljubljano.

VLADIMIR GAJŠEK, pesnik sramotilne pesmi o Sv. Družini, je bil pri okrožnem sodišču v Ljubljani obsojen na pritožbo škofov. O tem smo pisali. Obsodba se je razvedela čaleč po svetu in izzvala dosti ugodnih besed v tisku o slovenskih komunistih, ki da "spoštujejo verska čustva naroda". Zdaj smo zvedeli, da je vrhovno sodišče sodbo okrožnega razveljavilo in Gajšek je oproščen. Pisatelj Potrč in njegova banda so bili namreč z obsodbo jako jako nezadovoljni... Da je vrhovno sodišče sodbo razveljavilo, bo komaj odjeknilo po svetu. Ostal bo vtis, ki ga je napravila obsodba okrožnega sodišča. Domači komunisti so pa dobili zadoščenje. Tako je režim doma dosegel dvoje: Zunanji svet jim je naklonjen in jih kar občuduje, doma je pa v resnici vse ostalo pri starem. Treba je pač razumeti, kaj je — propaganda.

"KDO PRI NAS SPLOH ŠE BERE"

(Posebno poročilo)

ZALOŽBE V SLOVENIJI izdajajo propagandni mesečnik "Knjiga". V 6. številki tega leta je Branko Hofman objavil naslednje črnogledno razmišljanje o položaju knjige v Jugoslaviji, polno skrbi za usodo duha in kulture v sodobni družbi, zlasti pri Slovencih.

"V Jugoslaviji je približno 700.000 zaposlenih s srednješolsko, višješolsko in visokošolsko izobrazbo. V Jugoslaviji je približno 120.000 prosvetnih delavcev, nad 170 tisoč študentov, ogromno srednješolcev, približno 10.000 znanstvenih delavcev, nad milijon članov Zveze komunistov, nad 10.000 ljudskih poslancev in vodilnih uslužbencev raznih republiških in zveznih upravnopolitičnih ustanov.

V Jugoslaviji pa izide letno nekako 8.000 knjig. V tej številki so zajete tudi šolske izdaje učbenikov, pa zabavno čtivo, brošure in šundliteratura za kioske. Posamezna knjiga se tiska povprečno v nakladi 6.769 izvodov.

Lani je vsak Jugoslovan popil povprečno 33 litrov alkohola, od tega samo žganja osem litrov. Hkrati pa je lani kupil po eno knjigo le vsak drugi Jugoslovan. Lani smo izdali za alkohol nad 300 milijard starih dinarjev, kar znese na vsakega Jugoslavana povprečno 15.000 dinarjev. Za nakup knjig pa je lani odštel povprečno vsak Jugoslovan le 1.000 starih dinarjev. Zaradi nesreč pri delu, ki jim asistira alkohol, imamo letno nad 90 milijard starih dinarjev škode, prav tolikšna pa je približno tudi vrednost letne knjižne produkcije v Jugoslaviji.

Porazni podatki. Govore o totalni nezaintere-

siranosti naših ljudi za knjige in kulturne vrednote. Če upoštevamo, da izhajajo knjige skoraj v polovico manjši nakladi kot je število znanstvenih delavcev v Jugoslaviji, da je razmerje med številom prosvetnih delavcev in naklado nekako 20:1, razmerje med zaposlenimi s srednješolsko in visokošolsko izobrazbo ter naklado za posamezno knjigo pa 100:1, potem se lahko upravičeno vprašamo, kdo pri nas sploh še bere."

VODILNI SLOVENSKI DNEVNIK, ljubljansko "Delo", je v nedeljo 31. julija 1966 prinesel uvodni članek z naslovom "Spoštovati ustavo tudi glede jezika". Pisec F. Šetinc najprej zavrača vsak očitek nacionalizma, potem pa navaja določbo iz ustave Soc. republike Slovenije: "Poslovanje vseh državnih organov ter delovnih in drugih samoupravnih organizacij, ki opravljajo družbeno službo, se vodi v slovenskem jeziku." Izjema, pravi uvodničar, velja edinole, za oborožene sile, pri katerih je v vsej državi uradni jezik srbohrvaščina. Dejansko pa je še ena izjema: tudi carinska služba (ki je seveda centralizirana) posluje v srbohrvaščini, kar je protiustavno ter jemlje Soc. republiko Sloveniji suverenost, slovenskemu narodu pa ugled. Res je, pravi pisec, da v carinski službi ni Slovencev, bila bi pa dolžnost, da se "južni bratje" v nekaj letih prebivanja v Sloveniji nauče slovenščine. Šele tako bo v Jugoslaviji zavladala enakopravnost, do katere imajo pravico vsi narodi, ki jo sestavljajo. — Članek je zbudil veliko pozornost, saj povzema glas javnega mnenja, ki je vedno bolj ogorčeno zaradi zapostavljanja slovenščine v Soc. republiko Sloveniji.

SE IZPOSTAVLJA ZASMEHU

P. Bernard Ambrožič, urednik

Ne vem, kje sem nadavno bral, da je Titov režim "uredil odnose z Vatikanom" predvsem zato, da bo delal s to potezo propagando v svobodnem svetu in se hvalil s svojo naklonjenostjo do Cerkve in katoličanov sploh. Nisem veliko dal na tisto razlago, ali zdaj me je Titov konzulat v moji sosesčini sam prepričal, da je res tako. Dokaz je na dlani.

V PETEK 22. JULIJA 1966 JE BILA v Double Bay-u oddana na pošto pošiljka z naslovom: Mr. P. Bernard Ambrožič, 6 Wentworth St., Pt. Piper. Torej name osebno, ne morda na list MISLI. V kuverti sem našel nekak časopis v hrvaščini, poleg tega pa listek z besedilom: WITH COMPLIMENTS of the YUGOSLAV CONSULATE, SYDNEY.

Od kod ta čast meni? Od kdaj sem pri njih tako dobro zapisan? Toda pogledjmo, kaj so mi poslali!

List iz Zagreba, naslov NOVINE DANICA, VI. letnik, številka z dne 30. junija 1966. List izdaja, tako je pisano, Društvo katoliških svečeni-ka SR. Hdvatske. Vsekako zame nova reč! Da

sem se s tem listom mogel seznaniti, se je Yugo konzulat zares zelo potrudil. Vsekako je moral dobiti list iz Zagreba po zračni pošti in nato pohiteti z njim na pošto do mene. Trdno upam, da nisem samo jaz deležen te velike časti, ampak je konzulat razposlal tiskovino še na marsikak nje-mu enako priljubljen naslov . . .

List NOVINE DANICA je za pogled sijajen list, precej velike oblike, šteje 12 strani in je ti-skani deloma v dveh barvah ter na krasnem pa-pirju. Kot nalašč za propagando v svobodnem svetu! Slovenska DRUŽINA in hrvatski GLAS KONCILA z belgrajsko BLAGOVESTJO vred sta prava cigančka glede papirja spričo opreme tega lista. No, treba je razumeti: list NOVINE DANI-CO izdaja društvo, ki je moralo nastati na po-velje komunističnega režima v Titovini . . .

O vsebini lista Novine Danica

Čeprav naslovi člankov z velikimi in mastnimi črkami takoj padejo v oči, vseeno pritegnejo pozornost nase najprej — slike! Kar 15 jih je, le-pih, velikih. Papež, kardinali, škofje, Vatikan, svetniški kandidat P. Mandič. Vse to — od konzulata v Double Bay! Kaj hočeš še več, bratec moj?

O, pa hoče še več — ne morda toliko konzul-lat, več hoče režim, ki daje konzulatom navodila. (Vendar mislim, da mojega imena in naslova ni poslal v Double Bay — Belgrad. . .) In kaj je tisto — več? List Novine Danica je prve tri strani napolnil z opisom — in slikami — "regulira-nja odnosov" med režimom v Belgradu in sv. Sto-

NOVINE
DANICA

LIST IZLAZI
JEDANPUT
NEDELJNO

CIJENA
0,50 N. J.
0,50 N. S.

POSTARINA
PLAĆENA
U GOTOVU

REGULIRANJE ODNOSA

Između Jugoslavenske države i Katoličke crkve i odnosa između Jugoslavenske vlade i Svete Stolice

lico v Rimu. To je tisto, kar sem moral jaz zvedeti "iz prvega vira" in hitro. Dne 25. junija so se vršili podpisi, 30. junija je list že izšel, vsaj tako piše, res, mudilo se je. Kako bi moja malenkost brez te pošiljke zvedela, kaj je rekel pa-pež, kaj je izjavil g. Casaroli, kaj so spregovorili zastopniki režima in — last not least — kako strašno navdušeno je od režima zahtevano "društvo katoliških svečenika" v blaženi Hrvatski! Od kod to meni, g. konzul?

Navdušen — tudi jaz?

Vsekako je bil namen pošiljke, da bi se tudi jaz navdušil in še komu povedal, kako velikodušni, dobri, naravnost pobožni so — komunisti tam preko vse od Tita navzdol. Žal, ne bo iz tega nič. Že zato ne, ker je te vrste propaganda tako luknjčasta, da se skozi celo bolje vidi kot mi-mo nje. Že samo tak papir za ta mesečnik — ka-dar gre v svet! Stavim, da "u Hrvatskoj" — za domačo rabo — list nima takega papirja. Poleg tega mi ni treba planiti v navdušenje na povelje kakega režima, kot morajo "hrvatski svečenici" v Zagrebu.

Dokument o "reguliranju odnosov" sem že v slovenščini poprej bral, pa navdušenje se ni dvi-snilo v meni. Sem že tudi povedal poprej v MISLIH, koliko so komunisti "dali" Cerkv in koliko so obdržali zase. In še tistih ne-kaj drobcev so dali le zato, ker so zašli v tako zadrego, politično in gospodarsko, da si brez "re-guliranja odnosov" z Vatikanom ne upajo več po-

gledati v zapadni svet. In za kako dolgo? Če bo od njih odvisno, samo za tako dolgo, dokler jim ne bo kazalo po tem enem koraku nazaj narediti dva ali tri naprej — v "čistejši" komunizem!

Če hočejo, da bom navdušen, naj nehajo pošiljati svojo propagando, dokler ne bodo mogli poročati, da so vrnili Cerkv oropane, cerkve, hiše, semenišča, samostane, šole, tiskarne, različne za-vode, publikacije, z eno besedo: SVOBODO! Naj nehajo pošiljati te vrste propagando, dokler ne bodo, prav v smislu dokumenta o "reguliranju", prepovedali duhovniškemu društvu delati politiko, kot jo delata vsaj dva članka v poslani publika-ciji NOVINE DANICA!!! Ne bom navdušen, dok-ler ne boste tudi poročali, da režim doma iskren-o obžaluje vse zločine, ki jih je napravil nad opozicijo, na primer nad 12,000 domobrancev, ki jih je mesarsko poklal brez vsakega sodnega po-stopka.

Tako poročajte, g. konzul, tja v Beli grad o uspehu meni poslani propagande, tako poročajte svojemu režimu, ki je, po besedah stare slovenske pesmi o Belem gradu,

kriv tolike krvi,
"da b' gnala mlinske kamne tri!"

P.S. — Naj bi mi konzulat raiši poslal eno ali dve posebnih izdaj jugosl. časopisov, ki so poro-čali o padcu Aleksandra Malega - Rankoviča. Bi jaz z enakim užitek bral, kot so z užitek brali ljudje tam. Tako bi zvedel tudi za Titovo tužno zaskrbljenost iz "prvega vira" Za prihodnjic se toplotno priporočam. — P. B. A.

TIPKA

(s str. 231)

Pokojni Leopold je bil rojen 17. avgusta 1932 v Motovilcih pri Murski Soboti. Iz njegove vojaš-ke knjižice sem mogel ugotoviti, da je materi ime Franciška in da je fant živel v Kramarovcih. Po odsluženem vojaškem roku je bežal v Avstrijo in je pred kakimi sedmimi leti došel v Avstralijo. Takrat sem ga z mnogimi drugimi iz Bonegille od-peljal v Melbourne, kjer je prva tri leta živel pri Klunovih v Clifton Hillu. Zdaj je bil zaposlen na živilskem trgu, od koder ga je gospodar na dan smrti zaradi bolečin v želodcu poslal domov.

Mašo zadušnico sem opravil v ponedeljek 1. avgusta v kapelici Marije Pomagaj v Kew, ob pol

dveh popoldne pa smo imeli molitve ob krsti v po-grebnem zavodu Tobin Bros. Pokojnikovo truplo smo pokopali med slovenske skupne grobove kei-lorskega pokopališča, kjer naj v miru čaka vsta-jenja.

Hvaležen bom vsakemu, ki bi mi pomagal kri-ti pogrebne stroške.

★ Na porciunkulo (2. avgusta) smo imeli pri Mariji Pomagaj večerno pobožnost z blagoslovom, na praznik Marijinega vnebovzvetja (15. avgusta) pa bo večerna maša, ker je zapovedan praznik. Vse zapovedane praznike imamo v kapelici večer-no mašo ob pol osmih. Žal se malo Slovencev po-služuje te prilike.

stari in mladi

Iz knjige: MED LJUDMI

Dr. Anton Trstenjak

Izgublja ljubezen

KO SE OTROCI POROČE, se čutijo stari prikrajšane tudi v ljubezni. Prej je bil otrok popolnoma njihov; ljubezen, spoštovanje, pažnja in nežnost, vse je veljalo očetu in materi, sedaj pa se je vse to obrnilo drugam. Če mati noče iz svojega "kota", če hoče po vsej sili spati v bližini mladih dveh, dasi ji ponujajo lepo in prijetno sobo, kjer bi bila lahko nemotena, ali ni to tudi zato, ker se ji toži po otrokovi ljubezni, ki se ji vedno bolj oddaljuje in izmika?

Mnogi starši z žalostjo in bridko občutijo, kako se jim otroci izmikajo, ko se ženijo in možijo, ustanavljajo svoje družine, dobivajo otroke in, namesto da bi še naprej "ubogali", že sami gospodujejo nad svojimi otroki in celo nad starši . . . Odtod znana stvar, da oče, ki se je sam že tretjič poročil, svojim tridesetletnim otrokom z vso silo brani ženitev.

V težnji, da bi še naprej imeli oblast nad otrokom, je dostikrat iskati tudi vzrok, zakaj "stari in mladi" niso skupaj, zakaj je pametneje, če si mladi par poišče svoje gnezdo, da ne živi v istem gospodinjstvu s starimi. To seveda vedno ne gre; zlasti na kmetih ne. Pa tudi v mestu je to redko mogoče. Večkrat so stari tudi gospodarsko navezani na mlade; mladi pa so dolžni starše vzdrževati in jim tako nekako vračati, kar so v mladosti od njih prejeli. Pa tudi stari morajo včasih s svojimi dohodki podpirati mlade; vsekako pa je življenje v skupnem gospodinjstvu bolj poceni, kot če gospodinjstvo na dvoje. Zato je tem važnejše, da se razumejo in poznajo in spoštujejo med seboj. Spoštovati morajo tudi tiste posebnosti, ki jih življenje samo prinaša s seboj: pri starih boleče poslavljanje od življenja, pri mladih gorečo slo po življenju.

Bridkost izgube "življenja" in oblasti in ljubezni omilijo vnučki. Vnuki v življenju starih veliko pomenijo. So jim veselje, ki ga smejo uživati brez odgovornosti. Stara mati in oče sta vnukom dobra, popustljiva in ljubezniva do njih, kakor do svojih otdok nista znala biti. Zlasti stara mati zna svojo ljubezen do vnukov včasih "izrabiti" tudi za orožje v boju z lastno hčerjo.

Nadomestilo za izgubljeno ljubezen najde star človek le, ako more za koga ali za kaj skrbeti.

Nesrečen je, ako čuti, da ni več potreben. Zavedati se mora, da je še potreben ali vsaj koristen s svojim delom. Drugače se bo venomer pritoževal: Saj nisem zanič. — Vsem sem v napoto. — Nikomur nič ne koristim. — Saj me nič ne potrebujete. —

Če mu rečete, da to ni res, da je še potreben, ne bo verjel, dokler mu ne oskrbite primernega dela. Takrat bo verjel in se začutil zadovoljen.

Mnogim na starost vrt in vrtno delo nadomestita občevanje z ljudmi. Vischer čudovito lepo pove: "Na vrtu se človek najbolje nauči čakati, da se dopolnijo časi . . ." Stedhal pripoveduje iz svoje mladosti: "Dedek je vsak dan zalival rože, celo po večkrat. Odrasla hčerka se je ogibala vrta, tega kraja miru. Samo vnuk mu je pomagal pri zalivanju in dedek mu je pripovedoval o Pliniju in Linneju. Ne zaradi pouka, ampak za zabavo."

Angleški pisatelj S. L. Bensusan pravi: "Vedno bom opominjal, da je vrt za leta, ki ležijo onstran meje, ki jo je postavil psalmist, največje in zadnje veselje."

Tudi moderna ameriška psihohigiena (duševno zdravstvo) priporoča starih ljudem delo na vrtu in nego cvetlic. Vrt se tudi v svetem pismu prikaže šele ob koncu stvarjenja.

ŠE DANES IN JUTRI

I. Burnik

*Še danes in jutri bo tema
nad nami bedela —
in potlej bo večnost
nas tiha objela,
a usta ostanejo nema.*

*Še danes in jutri obema
bo hudo in bova želela . . .
Kasneje bo konec
in bova vesela,
saj z upi odšla bo i vnema.*

SLAVČKI V DOBERDOBU

AMERIŠKA DOMOVINA"

Pisatelj g. K. Mauser, ki je bil na obisku na Slovenskem Koroškem, Goriškem in Tržaškem, je poslal tole pismo "Ameriški domovini".

VČERAJ — OB KRASNEM VREMENU — sem se peljal proti Trstu in Opčinam. Čudno občutje, ko gledaš svet okoli sebe, poseben svet, ki ga poznam iz povesti in ga prvič v življenju gledam v vsej resničnosti. Ob poti je na stotine akacijevih dreves, ki so zdaj v najlepšem cvetju. Cesta pelje tik ob jugoslovanski meji. Neki okrogli stolpiči so graničarska stojišča meja se vleče čez polje, na pol preseka pokopališče, nato zavije na levo proti hribom.

Na Opčinah sem se za dobre pol ure ustavil v zavodu, ki ga imajo salezijanci. Srečal sem se z g. Štuhecem in g. Doberškom. Prostor je lep in lepo oskrbovan. Gospod Štuhec mi je nato posredoval kratko srečanje s pisateljem Beličičem in gospodom Peterlinom. Imela sta profesorsko konferenco, tako sem se samo za dobrih pet minut ustavil v gimnaziji v Trstu. Poslopje je novo, moderno in zelo lepo.

Trst je svojsko mesto in v primeri z Gorico zelo živahno. V Gorici so ob osmih zvečer ceste skoraj samotne, tu se življenje odvija cel dan. Avtomobilov je zelo veliko in vidi se, da je za parkanje prav isti problem kot pri nas v Ameriki. Ameriški avto bi ne našel prostora.

Ob obali smo se peljali nato proti Miramarju, kjer je nekoč živel cesar Maksimilijan, ki je žalostno končal v Mehiki. Obala je zelo lepa. Videl sem Barkovlje, kjer živi mlada primorska pesnica Bruna Pertotova, toda je nisem srečal. Po hribu se vidijo vasice, značilne hiše po svoji odsekanosti in žlebičasti strehi. Dan je bil lep in jasen in obala se je videla tja do Sosljana.

Miramar je čudovit. Stoji tik nad morjem in se s svojo belino odbija od temnega gozda na drugi strani. Od tu je cesar Maksimilijan odpotoval v Mehiko in sem ga je ladja mrtvega pripeljala nazaj. Menda se je ženi Šarloti omračil um in je nato nora taval po velikih dvoranah. Koliko tragike je tudi za lepimi zidovi bilo in koliko jo je še!

Ker sem si želel ogledati doberdobsko planoto, me je šofer potegnil tja. Svet se dviga, kame-

nja je čedalje več. Svet se odpira, možno je videti tja proti Piranu. Grmi, ki so bili v cvetju, so dišali, breg, v katerega vozimo, je ves posut s cvečnimi akacijami.

Morda sem si Doberdob predstavljal drugače. Zdaj ga vidim s svojimi očmi. Planota je, ob cesti ograje iz kamenja, ki so ga ljudje nanosili s travnikov in ga skladali ob pot. Povsod samo kamenje šofer, ki me vozi, mi pravi: Todle, gospod, je več ljudi ubilo kamenje kakor krogle. Verjel sem mu. Iz nizke trave raste, iz nizkega grmičja se beli. Sam kamen. Tu so nekoč umirali ljudje, na tisoče ljudi, zdaj je vse strašno tiho, vonj akacije je razlit čez in čez. Skoraj bo petdeset let tega.

Pod hribom so kaverne. Ohranjene so še, tudi vanje greš lahko. Nekatere so zazidane, ker so postale nevarne. Onstran poti so pokopališča. Zdaj so zvečina prazna, rdeča, ilovnata prst vpije v nebo izza kamnitih ograj. Tako bridko mi dene, ko jih gledam. Tu so ležali slovenski ljudje, ki jih je smrt zatekla med kamenjem.

Gremo naprej čez St. Mihael. Italijani mu pravijo terra sacra — sveta zemlja. Zdi se mi, da je sveta brez tega priimka. Toliko življenj jo je svetilo s svojo smrtjo.

Ko smo se pričeli spuščati, se je pričelo mrčiti. Počasi je lezel mrak od vseh koncev. Šofer je vozil počasi in moj nekdanji sošolec Jože Jurak mi je rekel:

"Zdaj poslušaj!"

Iz mraku so se oglasili slavčki. Na stotine jih je moralo biti in stisnilo me je v grlu. Tu, nad tem belim kamenjem, ki se je zlival z mrakom in kjer so nekoč umirali ljudje, so peli slavčki. Slap čudovitega cvrčanja je napolnil prostor.

Oj, Doberdob, slovenskih fantov grob!

Petdeset let je bilo treba, da so slavčki zavrcčali nad krvjo in solzami. Skoraj dva rodova. Spomini so ostali in zgodovina.

In mislim: nad vsako bolečino pride nekoč slavčja pesem. Tudi nad najhujšo.

Drvim navzdol. Vračam se proti Gorici. Tih sem in vase pogreznjen.

Pojutrišnjem navsezgodaj se vrnem v Celovec. Vse bralce iskreno pozdravlja

Mauser Karel

O PISATELJU JALENU piše Jože Peterlin: Jalen je bil vedno veder, nasmejan, nikdar potr. Ko je bil poln življenja, mu je pred vojno nekdo v literarni družbi dejal, da vsako svojo povest pričinja z vremenom. Nasmejal se in rekel, da je njegov dan vesel ali mračen, kot je vreme, a on vedno čaka sonca — in ga vedno pričaka.

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najbolje poznati!

O IZGUBLJENEM SINU

Rekel je Jezus tudi: "Neki človek je imel dva sina. In mlajši od njiju je rekel očetu: Oče, daj mi delež imetja, ki mi gre. In razdelil jima je imetje. Malo dni zatem je mlajši sin spravil vse stvari skupaj in odpotoval v daljno deželo in tam je zapravil svoje imetje z razuzdanim življenjem. Ko je pa vse potrošil, je nastala v tistem kraju huda lakota in je začel stradati. Šel je torej in se pridružil nekemu meščanu tiste dežele in ga je poslal na svojo pristavo svinje past. In želel se je nasittiti z rožiči, ki so jih jedle svinje, pa mu jih nihče ni dal. Šel je vase in rekel: Koliko najemnikov mojega očeta ima kruha v izobilju, jaz pa tukaj od lakote ginem! Vstal bom in pojdem k svojemu očetu in mu porečem: oče, grešil sem zoper nebesa in pred teboj; nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin, sprejmi me kot enega svojih najemnikov. In je vstal ter šel k svojemu očetu. Ko pa je bil še daleč, ga je zagledal oče in milo se mu

IN O ZOPET NAJDNEM

Kako so si ljudje pred Kristusom predstavljali Boga? Kakšen se jim je zdel njegov odnos do človeka? Ubogi pogani, ki so verjeli v celo vrsto bogov, so mislili, da so bogovi človeku nevoščljivi, če se mu je le nekoliko dobro godilo. Zmerom so snovali zarote zoper take ljudi in komaj čakali, da se znesejo nad njimi s kako nezgodo. Zato so pa tudi pogani častili bogove in jim darovali le zato, da bi jih pomirili in potolažili ter s tem odvrnili od sebe nesračo.

Judje so verjeli v enega in pravega Boga, pa njihovi odnosi do njega niso bili dosti boljši od tistih, ki so jih imeli pogani do svojih namišljenih bogov. Bil jim je strog gospodar, oster nadzornik mogočen sodnik. Misel nanj je bila domala zmerom združena s strahom. To stran božjega veličastva so posebno poudarjali farizeji in njim podobni pismarji. Le redki so bili med Judi, ki bi se bili povzpeli do spoznanja, da je Bog ljudem — oče!

Ta velika in veličastna ideja je prišla na svet

je storilo; in priteknel je, ga objel in poljubil. Sin mu je pa rekel: Oče, grešil sem zoper nebesa in pred teboj, nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin. Oče pa je velel svojim služabnikom: brž prinesite najboljšo oblečilo in ga oblecite in dajte mu prstan na roko in čevlje na noge; in pripeljite pitano tele in ga zakoljite in jejmo in se veselimo, zakaj ta moj sin je bil mrtev in je oživel, je bil izgubljen in je najden. In začeli so se gostiti.

Njegov starejši sin pa je bil na polju. In ko se je (domov) grede približal hiši, je zaslišal godbo in ples. Poklical je enega izmed služabnikov in vprašal, kaj bi to bilo. Ta mu je rekel: Tvoj brat je prišel in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je spet zdravega dobil.

Ujezil se je (starejši sin) in ni hotel vstopiti. Njegov oče je torej prišel ven in ga pogovarjal. Ta pa je očetu odgovoril: Glej, toliko let ti služim in nikoli nisem prestopil tvojega ukaza; pa meni nisi nikoli dal kozliča, da bi se povesešil s svojimi prijatelji. Ko pa je prišel ta tvoj sin, ki je zapravil tvoje imetje s hotnicami, si mu zaklal pitano tele.

On mu je pa rekel: Sin, ti si vedno pri meni in vse moje je tvoje. Gostiti se in razveseliti se je pa je bilo treba, ker je bil ta tvoj brat mrtev in je oživel, bil je izgubljen in je najden."

ŠE NEKAJ RAZLAGE IN POJASNIL

Kako daleč od doma je šel mlajši, ko je dobil denar? Gotovo nekam izven Palestine, med pagane, zakaj med Judi bi ne mogel dobiti službe "svinjskega pastirja", ko niso smeli rediti svinj in jesti njihovega mesa. — Spokorjeni sin vzklika: Grešil sem zoper NEBO in pred teboj, oče! Seveda misli na Boga, ko omenja "nebo". Iz velikega spoštovanja in tudi skoraj hlapčevskega strahu so se Judje ogibali izgovarjanja besede BOG. Izražali so se o Bogu nekako po ovinkih. — Oblečilo, čevlje, prstan — to in podobno si je treba razlagati iz tedanjih običajev, vse ima tudi lep simboličen pomen za duhovno razumevanje prilike.

Sestava ali kompozicija prilike same je tudi z literarnega vidika mojstrska. Nič nepotrebne besedičenja. Nič opisovanja krajev, ljudi, situacije. Nič risanja poedinih značajev z izbranimi besedami. Trojica ljudi nastopa v njej, ves njih značaj in človeško veljavo spoznamo zgolj iz tega, kako ravnajo in kako govorijo.

s Kristusom. On je učil moliti: Oče naš! Da bi ljudje razumeli, zakaj je treba Bogu reči Oče, je lepo razložil v priliki o izgubljenem in zopet najdenem sinu. Zares čudovita prilika! Kaj nam slika? Na prvi pogled človeškega očeta, ki je simbol nebeskega. Toda brž nam pride misel: takih očetov je na svetu presneto malo. Koliko jih poznam jaz, da so tako ravnali s svojimi potepinskimi sinovi? Torej nam prilika slika naravnost in skoraj brez vseh ovinkov — Boga. Njega, ki je počelo vsakega očetovstva, njega, ki je Oče nad vsemi očeti.

Poleg tega je smisel prilike ta: farizeji naj se ne jezijo, ko vidijo, da Jezus sprejema grešnike in jih ne peha od sebe. Kot božji Sin pozna do dna "srce" svojega Očeta, ki je v nebesih — v grešnikih, izgubljenih sinovih, išče take, ki bodo zopet najdeni . . .

Delež imetja, "ki mu gre", zahteva mlajši sin od očeta. Po tedanji postavni uredbi je to pomenilo eno tretjino vsega, starejšemu sinu sta ostali dve tretjini. Ni v priliki naravnost rečeno, da je bil oče bogat posestnik, pa iz vseh okoliščin lahko spoznamo, da je bilo tako. Tretjina take vrednosti je bila gotovo velika. Iz tega uvidimo, da je mlajši sin v kratkem času zaprčkal visoke vsote. Njegov greh nikakor ni bil majhen.

Starejšemu sinu pa oče ni dal ostalih dveh tretjin istočasno z eno tretjino mlajšemu, le ugotoviti je dal, koliko in kaj ostane starejšemu, ko pride čas za to. Gospodar je pa ostal še sam, bolje rečeno: upravljal je posestvo za sina še naprej osebno.

Najmanj izvemo o starejšem sinu, pa vendar zelo dosti. V eni sami kratki potezi je naslikan njegov nečeden značaj. O bratu pravi: Zapravil je premoženje v družbi počestnic. Odkod pa to ve? Nikakih stikov ni imel z njim med odsotnostjo, nobene besede še ni spregovoril z njim po vrnitvi, pa že "ve", kam je šel bratov denar . . . Saj je najbrž zadel v črno, ali vse prej ko lepo je od njega, da se že vnaprej tako slabo izraža o njem. Vidi se: sovražni brata, ne toliko njegov greh . . .

V USODNEM LETU 1866

ZEDINJENA ITALIJA JE PO LETIH osvobodilne vojne že od leta 1860 naprej imela vso deželo pod svojim okriljem — razen papeževe države in Benečije, ki je bila pod Avstrijo. Papeževa država se je branila vse do leta 1870, avstrijski Benečiji je odbila zadnja ura leta 1866.

Italija je že dolgo prežala na primeren čas, da bi pognala cesarsko Avstrijo proti vzhodu. Priložnost se je ponudila prav to leto. Avstrija se je zapletla v vojne podvige s Prusijo, ki jo je vodil prosluli Bismarck. Ta se je brž sporazumel Italijo in ta je udarila na Avstrijo, ki je bila tepena na severu pod pritiskom Prusije, na jugu (proti Italiji) pa zmagala na suhem pri Custozzi in na morju pri otoku Visu. Kljub tej zmagi je pa na posredovanje Napoleona III. morala Avstrija v mirovni pogodbi pristati na to, da Benečija prepusti Italiji.

Mirovna pogodba je odločila, da se mora v vseh na novo pridobljenih deželah izvesti ljudsko glasovanje ali plebiscit. Glasovalno pravico so imeli vsi, ki so izpolnili 21 let. Vlada je imenovala posebne komisarje za izvedno plebiscita in ti so razdelili med ljudi glasovnice, na katerih sta bili dve besedi: da in ne. Glasovalec naj bi eno od obeh prečrtal in glasovnico oddal. Večina ljudi itak ni znala pisati, komaj morda čitati, ali pa še to ne. Dasi je bilo rečeno, da morajo biti volitve tajne, so jih komisarji kaj lahko po svoje izvedli.

Trinkov Koledadček za leto 1966 navaja izjavo nekega Slovenca v Benečiji, ki je napisal po spominu v domačem jeziku, kar je slišal o plebiscitu iz ust rajnega znanca. Takole se bere:

“Tuole je pravu ranik Flip — Buoh mu daj večni mir, ta z' Gorenje Mjerse. Biu sam puob takrat ko su Talijani paršli k nam. Bila je nedelja 8. oktobra. Vabljeni smo bili usi po maši na Barbje. Saj vesta, kaj so Barbje: ta velik traunik mies treh vasi: Podutano, Mjerso in Skrutove. At tode je bila stara pot, ki je pejala v Čedad. Paršlo je tarkaj folka, ki se ni moglo ga prešet; možje, žene, stari, mladi an naši duhovniki z rancim famoštram Bankičem ured. Šjor Giovanni Blažič, ki je bil oficir v savojski vojski, je naguarjau na glas ljudi, de kadar daržavni komesar poreče Viva Italia, vsi bomo upili: Si, si! No, kadar komesar je zaueku, pre Valentin Bledič,

Lenčin ta z' Utane, sveti an nadužni človek, ga je motu an ga aprašu al se kaj huđega zapade če se reče ne. Nič, nič, je odgovoriu ves začuden mož. Pre Valentin je nadaljevau, ben, če je takou, rečem ne. An potle je mirno obarnu harbat an šu. Use je ostarmjelo.”

V videmski pokrajini Benečije je glasovalo 144,988 ljudi. Komisija je ugotovila, da je bilo samo 36 glasov za Avstrijo, vsi drugi za Italijo. V Beneški Sloveniji posebej so našli samo en glas za Avstrijo. Pač je bil prav tisti, ki se je javil na onem travniku.

Taka soglasnost pri tem usodnem plebiscitu more presnetiti le človeka, ki ne pozna zgodovinskega ozadja. V prejšnjih člankih smo brali, kako veliko samostojnost so imeli beneški Slovenci pod patriarhi in pozneje pod beneško republiko in kako je Avstrija vso to avtonomijo uničila. Z rojaki v soški dolini in dalje proti vzhodu tudi pod Avstrijo skoraj niso imeli stikov. Vezale so jih le kozje steze in nekaj gorskih potov, ki so jih poznali pač kontrobarntarji, ogromna večina drugih pa komaj ali sploh ne. Slovenci pod Matajurjem so bili navezani zgolj sami nase.

Poglavitni vzrok za soglasnost pri plebiscitu je pa bila naivna vera, da bo nova Italija v ravnanju s Slovenci posnemala nekdanjo prednico — beneško republiko. Z vsem navdušenjem bi zopet sprejeli nalogo obmejnih stražarjev, le da bi dobili nazaj nekdanje avtonomne pravice. Žal, kar brž so morali uvideti, da je vsako upanje v tej smeri prazna sanja.

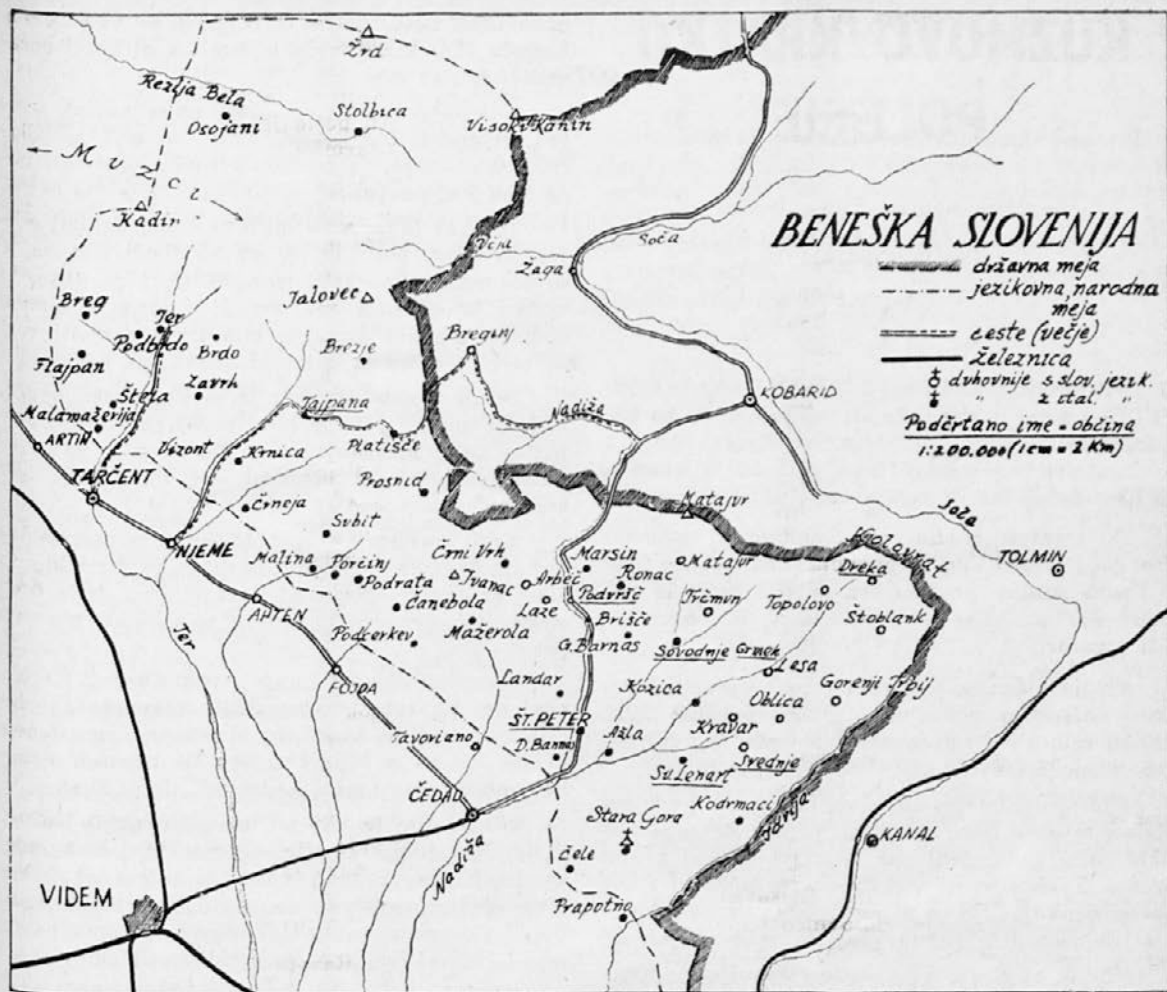
Razočaranje

Navajamo spet po Trinkovem Koledarčku za leto 1966:

Ni minil dober mesec po plebiscitu, ko so nove oblasti že začele preganjati materinski slovenski jezik. Najprej iz šol. Pokazal se je jasen namen, raznaroditi vse vasi na slovenskem ozemlju.

Videmski list “Giornale di Udine” je že dne 22. oktobra 1866 priobčil članek, v katerem pravi, da se bo uporabljal jezik in kultura za italijanizacijo obmejnih Slovencev. Nadaljuje, da je treba pritegniti v sklop italijanske civilizacije vse tiste ljudi ob meji, ki so “prav za prav naši gostje.”

Torej tako: ljudje, ki so stoletja branili mejo proti tujim osvojevalcem, so naenkrat postali “gostje” na svoji rodni grudi! Tak udarec so prejeli naravnost v obraz za svojo lojalnost. Pa ni bilo še zadosti.

Oblasti so jasno in določno ukazale, da je treba izkoreniniti vsako sled slovenskega jezika in domačih narečij v cerkvah in šolah. Poprej so poučevali v ljudskih šolah slovenski duhovniki v domačem jeziku. Take šole so leta 1866 zaprli. Leta 1869 je vladni komisar v Čedadu poslal vsem županom slovenskih občin posebno okrožnico, ki strogo prepoveduje rabo slovensčine, slovenskih katekizmov in učbenikov. V okrožnici ukazuje, da se mora napraviti taka šola, kjer se bo poučevalo izključno v italijansčini. "Ako bi se kak učitelj drznil rabiti slovenski jezik, mi takoj sporočite, da ga odstavimo". Tako je zapisal na koncu.

Beneški Slovenci so to krivico bridko občutili in se spraševali: "Ali smo takšno plačilo zaslužili?"

Kot vemo, se je raznarodovanje nadaljevalo ne le v šolah, ampak tudi v cerkvah. Višek je doseglo v avgustu 1933, ko je videmski prefekt prepovedal duhovnikom v slovenskih farah pridigati in branje evangelija v slovenskem jeziku. Utihtnilo je v cerkvah tudi slovensko petje in sleherna beseda v materinščini.

Zanikanje narodnih pravic slovenskega ljudstva pod Matajurjem se je tudi po vojni nadaljevalo. Sto let po plebiscitu! Z žalostjo in skrbjo se človek sprašuje:

"Čemu in doklej?"

KUZMOVO KRATKO POLETJE

Za Misli napisal Vinko Beličič

(Nadaljevanje)

VIII

OROŽNIK FELIKS JE TISTI DAN DOBRO VEDEL, zakaj je napet ko struna in ošiljen ko boudalo: stal je pred odločilnim korakom v boju s Kuzmo. Nekdo je namreč namignil, da je Kuzmo oko obstalo na Plutovi zidanici.

Do trgatve je bilo še nekaj tednov, suhorski Plut pa je razen vina in žganja že vse poletje imel v hladni zidanici obešeni dve zajetni krači in več kosov slanine. Ni se torej bal, da ne bi mogel dobiti trgačev.

"Moja zidanica je varna!" se je pred suhorskim občinskim policajem Volkom pobahal Plut. "Nabil sem nove ključavnice na vrata in zdaj lahko mirno spim."

Skoraj dva metra visoki policaj se je v svojem blaženem miru samo smehljal. Iz navade si je zatal palce za usnji pas in mirno ko vol gledal predse. Takšen se je zdel drobnemu učitelju Raku posebljena moč, ki se ne razdaja za vsako malenkost, je pa vedno pripravljena za velika dejanja.

"Če bi se moral kdo osebno spoprijeti s Kuzmo, potem bi se vi edini lahko, Volk," se mu je z visokim glasom podobrikal učitelj.

"Jaz ga ne bom lovil po hribih. Za to je orožništvo, da ga strese iz hlač," je počasi izrekel policaj in spet molčal.

Kuzma, ki je imel dober nos, je po skrivnostni poti zavohal tiste Plutove dobrate v zidanici. Ni jih zgubil spred nosa; čakal je samo priložnosti, da jih sname.

Žan s Konjskega hriba je menil, da bi bilo bogatega in brezskrbnega Pluta najpametneje uščipniti čimprej.

"Orožniki bodo nocoj gotovo čepeli doma. Župnikova ovca jim je dala zadosti krme," se je zasmejal.

Ura se je že močno pomaknila v noč in Kuzma, ki je vse pretuhtal, se je zdaj pritihotapil s svojimi k Plutovi zidanici sredi vinogradov.

Vedel je, da bi bilo vlamljanje skozi vrata iz-

guba časa, spodkopavanja pa plen ne bi odtehtal. Mogoče tudi ključavničarja Grehka ni hotel spravljeni na slab glas.

"Ne naravnost ne od strani ne od zdolaj, temveč od zgoraj bomo nocoj prišli noter," je odločil. "Videli bodo, da znamo tudi od zgoraj seči bogatincu pod pazduho!"

Tako so Žana, ki je bil med vsemi najbolj gibčen in žilav, potisnili na streho. Tudi sam se je to noč nenavadno želel izkazati. Oprt na steno in kvišku iztegnjenih rok mu je Kuzma z dlanmi podpiral stopala. Žanu je bilo treba razkriti vsaj toliko strehe, da se je mogel splaziti na podstrešje.

Delali so tiho, kolikor je le šlo. Vsaka opeka, ki jo je spustil Žan, je bila spodaj prestrežena. Že je Žan zlezal na podstrešje in Kuzmi se je po povesenih rokah že spet pretakala kri. Pol dela je bilo opravljenega.

Tekli so napeti trenutki. Žan je z zastrto lučjo iskal vrata v spodnji prostor. A tisti hip so eden za drugim počili trije strelci . . . trije ostril strelci, vse drugačni nego iz pištole za plašenje psov!

Kuzmi in tovarišem je zastala sapa. Bogme, zdaj gre pa zares! so spoznali. Nagonsko so planili med trte in se kmalu zbrali na domenijskem kraju. Šele ko so bili na varnem, so zagoreli v razburjenosti, posebno ko so dognali, da ni Žana.

"Padel jim je v pest!" se je razjaril Kuzma. "Padel jim je v kremplje — norec! Kaj če bo zdaj vse izlajal, ko ga bodo topli? On toliko ve! — Vse blago je treba kar se da naglo poskriti drugam! Na Toplo reber, v škri! Tudi mi se bomo potem razšli. Sklicaj vas bom, ko preide ta oblak."

"Kaj ko bi poskusili Žana iztrgati?" je svertoval eden.

"Kje pa vemo, koliko je žandarjev!" ga je zavrnil Kuzma. "In kdo se jih bo tudi loteval ponoči z golimi rokami?"

Škrtal je, si grizel ustnice in gledal dol v temo, kjer je slutil Žana, uklenjenega med orožniki.

"Prvič nam je spodletelo — prvič, ako ne štejemo otročarije pri tistem študentu. In vendar je tako lepo kazalo! Lahko se nam bo smejal Plut, strela mu — !"

Premišljal je, kje naj bi bilo kaj narobe v njihovem načrtu.

Nenadno se mu je v možgane zavrtila čudna misel in mu vzela mir.

"Ali je bilo to srečanje samo naključje ali pa je posredi izdajstvo? Če je med nami izdajalec, potem bo naša mlatev kmalu pri kraju."

MALO TEGA, MALO ONEGA

Janez Primožič

TO TIPKAM V DNEH, ko je Brisbane in ves jugovzhodni Queensland zavrt v precejšnje zimo. Saj sonce žarko sijaje in dnevi so kar prijetni, le noči so "sibirske" in tedaj tudi poštena zimska suknja ni odveč. Toliko za uvod k temu prispevku.

x x x

V julijski številki MISLI pod rubriko Z VSEH VETROV čitam o škofu, ki se v afriškem Kongu vozi z letalom in je sam svoj pilot. Pa ni bilo treba iti tako daleč iskat škofa. Nekaj takega imamo tudi pri nas, to je v našem sončnem Queenslandu. Je že precej dolgo, kar sem bral v tukajšnjem jutranjiku, da si je katoliški škof v Cairnsu, ki je škofija v severnem Queenslandu, omislil letalo, da obiskuje svoje ovčice v svoji silno prostrani škofiji. Za pilota mu baje služi njegov lastni brat, mogoče pa je, da zdaj že sam "fura" svojo zračno kočijo.

Če je v Cairnsu kaj naročnikov MISLI, se bo morda kdo od njih oglasil in povedal, kaj tam vedo o tem. Nas "južnjake" v Brisbaneu in še druge nižje doli bi gotovo zanimalo.

Nekaj opazk v zadevi koledarja.

Od slovesu starega in rojstvu novega leta si marsikdo od nas ogleda stari in novi koledar. Ob primerjavi obeh lahko odkrije razne zanimivosti. Še bolj gotovo pa, ako obenem prelista starejše koledarje, če jih je spravil za ponovno pregledovanje. Tako pridemo do odkritij ki se nam o njih še sanjalo ni. Nehote se začudimo. Naj jih nekaj navedem.

To menda vsi vemo, da se navadno leto vedno začneja in končuje z istim dnevom v tednu. Letos na primer s soboto. Ne bo pa splošno znano, da se oktober vedno začneja z istim dnevom kot januar, letos s soboto. Zanimivo je tudi to, da se april in julij vedno začneta z istim dnevom, pa tudi september in december (letos s četrtkom). Končno naj omenim tri mesece, ki se začno vedno z istim dnem: februar, marec in november. Seveda velja to za "navadno" leto, prestopno prinese spremembo.

Ali to veste, da se novo stoletje (na primer 2001) ne more nikoli začeti z nedeljo, sredo ali petkom? Ostanajo torej le štirje dnevi v tednu, ki lahko uvedejo novo stoletje. In verjetno tudi na to še niste pomislili, da se koledar ponavlja vsakih 28 let. Letošnji dnevi v tednu bodo prav tako spet razvrščeni leta 1994. Če bodo tudi prazniki in godovi isti, si ne upam trditi. Morda bo takrat naš Anton Martin

Misli, August, 1966

Slomšek že imel svoj dan. Kljub temu priporočam, da letošnji BARAGOV KOLEDARČEK shranite za uporabo v letu 1994. Če bo Slomšek takrat svetnik boste že tudi sicer zvedeli. Pomislite, koliko dela boste prihranili uredniku MISLI, ko mu ne bo treba ubijati si glave in sestavljati nov koledar. Pa tudi stroškov bo manj... Torej!

Ko sem že nekoliko napisal za šalo, naj bo pa še kaj.

Prijatelj je pograjal prijatelja s prijazno besedo: Lepa je ta! Dobro veš, kako sem za vse strani zadolžen, zdaj bi se pa še ti rad nasmeljal — na moj račun.

Velikodušna gospa je šla vprašat v urad za najdene stvari, če imajo njen dežnik, ki ga je pozabila v vlaku. Naj pove, kakšen je bil, so ji rekli. Odgovorila je v svoji skromnosti: Oh, kaj bi spraševali, saj nisem izbirčna.

Pogovor med rojakoma: Lep avto imaš. Jaz bi dejal, da na kredit. Ne, na bencin, je odgovoril rojak.

Bodoči zet je bil previden. Bodoči tast mu je rekel: Ali bi hotel vedeti, kako sem si pridobil tako lepo premoženje? Odgovor: Rajši ne. Ko se mislim poročiti z vašo hčerko, ne želim imeti o vas slabega mnenja.

Kje pa hraniš denar, da ga žena ne najde? Tako je vprašal sesed sosed. Odgovor: Si skoraj tako radoveden kot moja žena, ki hoče prav to vedeti. No, tebi povem: v košari pod kupom raztrganih nogavic. Tam ga naša milostljiva ne najde do sodnega dne.

ZA PETNAJSTLETNICO LISTA
" MISLI "

bomo priredili v oktobru

RAZSTAVO

SLOVENSKEGA TISKA

v zamejstvu in emigraciji
Kakih 50 periodikov in mnogo knjig
V nedeljo 30. oktobra popoldne
Cerkvena dvorana v Paddingtonu
Več v naslednjih številkah

AKCIJA ZA DOM

DRUGO OBLETNICO "AKCIJE ZA DOM" smo proslavili v soboto 30. julija v Paddingtonu. Tiha želja S.D.S. je, da bi se v bodoče ta obletnica spremenila v "Slovenski letni bal." To pomeni, da bo treba marsikaj spremeniti, če hočemo dvigniti kvaliteto in kulturni nivo take prireditve.

V Poddingtonu smo se dobro zabavali. Kratek, pa slikovit program na odru je nedvomno pritisnil pečat proslavi obletnice. Štiriletna Anica Valenčič in petletni Fredi Brežnik sta prav lepo deklamirala. Sestri Ritlop sta pokazali, kako lepo znata peti. Norma Kogovšek se nam je predstavila s španskim plesom. Pokazala je velik talent v svoji stro-

ki. Želimo še velikokrat videti njen nastop. Za balno točko je poskrbela Lili Klemente, ki je zaplesala po lastni koreografiji. Zasluži iskrene čestitke. Za zaključek odrskega programa so nas razveselili škrjančki z vrsto izbranih pesmi. Ob njihovih prelepih zvokih se je marsikomu med nami omeščalo srce. Upamo, da bomo naše škrjančke spet videli in slišali ob proslavi očetnega dneva v septembru.

Volili smo tudi kraljico večera, damo z najlepšo večerno obleko. Da ne bi bilo kake pomote, je predsednik društva določil za sodnika dva najboljša "strokovnjaka za ženske": Ivana Koželja in Lojza Kučana. (Ne morem razumeti, zakaj je prezrl — mene!) Kljub temu ni bilo brez težav in šele žreb je dal krono ge. Vidi Turnškovi. Nedvomno ji naslov tudi pripada, saj je takoj pokazala svoje damske vrline s tem, da je obdržala le "titelj", nagrado pa odstopila tekmičici gdični. Zlati Vrbatovi.

S.D.S. je na proslavi delilo svojim članom lepe in okusno izdelane značke. Član društva lahko postane vsak dober Slovenec ali Slovenka. Članarina znaša le 50c. — Naj še omenim, da je DRUGO LETNO POROČILO Akcije že v tisku in bo kmalu razposlano po pošti. — Za Akcijo: Rudi Brežnik.

S.D.S. AKCIJA ZA DOM

VAS VABI NA

PREDPOMLADNI PLES

V SOBOTO 27. AVGVSTA OB 8h ZVEČER V ST. FRANCIS HALL, PADDINGTON.

PRIPELJITE TUDI PRIJATELJE IN PODPRITE "AKCIJO"

NE POZABITE NA

OČETOVSKI DAN

V SOBOTO 10. SEPTEMBRA OB 8h ZVEČER V ST. FRANCIS HALL, PADDINGTON

DELO ZA "SLOVENICUM" V RIMU NAPREDUJE

(Po poročilu in zahvali vodstva)

MINILO JE PRVO ŠOLSKO LETO slovenskim duhovnikom v Rimu, gojencem zavoda SLOVENICUM, ki so ga med zasedanjem vesoljnega zbora ustanovili slovenski škofje in ga je papež potrdil. Gojencev je bilo 7, pet iz Slovenije, dva iz Argentine. Ker SLOVENICUM še nima lastnega poslopija, so bili gostje v drugih zavodih in so se vzdrževali s pomočjo dobrotnikov, ki nočejo biti poznani.

Zbirka za gradnjo hišo napreduje in raste. Neki ameriški nadškof je dal 10,000 dolarjev, neka dobrotnica 5,000, posamezni duhovniki lepe vsote. Neimenovana gospodična v Trstu je dala pol milijona lir, gojenke šolskih sester 10,000, neka vdova dva milijona, "slovenska mati" 100,000 itd. Iz Avstralije smo prejeli že dve pošiljki, v Ameriki in Kanadi so sestavili odbore za zbiranje. Podrobno poročilo bomo razposlali v septembru. Za sedaj le toliko.

"Naj Bog povrne vsem, ki ste nam pomagali.

Hvaležni so vam gojenči, hvaležna vam je domovina, hvaležni so vam slovenski škofje. Hvala vsem, ki ste našo zadevo spremljali z molitvijo, večkrat tudi z žrtvijo in trpljenjem. Take žrtve so nam prinesle poseben blagoslov."

Na podlagi tako krepkih odgovorov od strani vernikov na klic slovenskih nadpastirjev **smo že mogli kupiti zemljišče** za bodočo stavbo. Prav na praznik sv. bratov Cirila in Metoda smo podpisali pogodbo. Vsi, ki se na take reči razumejo, so nam zagotovili, da se je izbira dobro posrečila.

To so ob kratkem glavne novice. Prihodnje leto se bo število gojencev verjetno povečalo. Ker ne bomo imeli skrbi za nakup zemljišča, se bomo z večjim zamahom posvetili zbiranju denarja. Našli bomo še nove viře in upamo, da bomo uspeli. Bog povrni vsem, ki ste z nami. Iskrena vam hvala! Molite, da bi Bog še nadalje blagoslavljal naše delo. — Vodstvo SLOVENSKEGA ZAVODA v Rimu.

PRIZOR IZ TELOVSKE PROCESIJE V SYDNEYU 1966.

Pojte hribje in doline,
pojte z nami vse ravni!
Kralju večne domovine
pesem naših src doni:
Tebi, vseh rodov Gospod,
posvečuje se naš rod.

Tvoja sveti nam resnica,
moč nam daje zakon tvoj,
tvoja čuva nas desnica
trdno sklenjene s teboj.
Tebi vseh rodov Gospod,
posvečuje se naš rod.

Z Vseh Vetrov

LATINSKA (JUŽNA) AMERIKA je za eno državo bogatejša. Bivša britanska kolonija Gvajana ob Atlantiku med Venezuelo in Brazilijo je dosegla politično neodvisnost. Je nekaj manjša od Jugoslavije, prebivalcev ima pa le nekaj čez pol milijona. Ozemlje je močvirnato in nezdravo. Neodvisna Gvajana je 23. članica britanskega Commonwealtha. Gospodarsko ji ne bo preveč ugodno, v tem pogledu bo ostala domala v vseh pogledih odvisna od Anglije, kolikor toliko pa prav zato tudi politično.

DURAL, SYDNEYSKO PREDMESTJE, komaj 20 milj od mestnega središča, je zaslovel kot najdišče toliko zaželenih nafte, podzemnega olja. Šele prav zadnja leta je Avstralija začela odkrivati taka najdišča na svojem ozemlju. Vse dotlej je bilo treba olje uvažati. Ni bilo brez začudenja, da so odkrili nafto v taki bližini velemesta, pa tudi ne brez razočaranja. Kraj je veljal za mirno, skoraj čisto podeželsko izletno privlačnost, zdaj pa naenkrat toliko razdiranja in hrupa, ko so začele s svojim delom črpalke. Pričakujejo, da bodo vrtali do 10,000 čevljev globoko, preden bo začelo olje teči v potokih . . .

MED DOBRE DOVTIPE, če že ne med najboljših, spada naslednji: Oče se odpravlja na pot s svojo štiriletno hčerkico. Posvetuje se z njo: Kaj misliš, ali pojdeva peš ali vzameva svtobus? Punčka odgovarja: Jaz bi bila za to, da greva peš, če me boš ti nesel.

SKOFA GREGORIJA ROŽMANA so na javnem procesu v Ljubljani v avgustu 1946 obdolžili hudih reči in ga obsodili (v odsotnosti) kot zločinca zoper narod. Škof se takrat ni mogel zagovarjati. Sledil pa je procesu kar mogoče pozorno in na vse obdolžitve napisal odgovor. To pisanje so našli v Ameriki po njegovi smrti v škofovi zapuščini. Objavil, ga je ZBORNIK 1.1965, nedavno ga je pa v Celovcu ponatisnila Mohorjeva in ga razposlala skupno z revijo NAŠA LUČ. Naslov mu je: Škofa Rožmana odgovor. Iz odgovora je razvidno, da je bila javna obtožnica iz trte zvita in vseskozi komunistično prikrojena. Sicer pa ne bo dolgo, ko bodo tudi sami komunisti doma začeli to priznavati, saj so že toliko svojih pogreškov in napak priznali, da se sami spranjujejo, kaj so kdaj naredili — prav.

V ISOANALI NA MADAGASKARJU imajo novo cerkev, ki je posvečena bratoma sv. Cirilu in Metodu. Ondotni slovenski misijonar lazarist Ivan Štanta pravi: To je pač prva cerkev na tem rdečem otoku, ki je posvečena apostoloma Slovenov. Na glavnem oltarju se blesti njuna slika, ki mi jo je poslal iz Kanade g. Stanislav Boljka CM. — Misijonar Štanta je na Madagaskarju komaj dobri dve leti, pa mu je že uspelo, da je zgradil novo cerkev. Kupil je že tudi "slovenski" zvon. Za božič je prišlo skupaj od blizu in daleč toliko vernikov, da je bila cerkev daleč premajhna.

NA NASLOV OBISKOVALCEV DOMOVINE je nekdo napisal v Kanadski domovini: Upamo, da nesete s seboj ne samo dolarje, ampak tudi zvrhano mero poguma in človeškega dostojanstva, da ne boste klečeplazili pred tistimi, pred katerimi ste svoj čas bežali. Naši ljudje v rdečem rajju potrebujejo poleg materialnih dobrin, če ne še bolj, moralne opore od strani nas, ki smo svobodni.

MESTO CHICAGO V ZDA je tudi letos obiskal svetovno znani slovenski oktet iz Ljubljane. Priredil je koncert v veliki dvorani, ki so jo napolnili Slovenci in drugi meščani. Oktet je pel v raznih jezikih: latinsko, slovensko, slovaško, rusko, angleško. Vse točke so seveda sijajno izvedli. Slovenskim rojakom je baje najbolj ostala v spominu pesem: Mi smo Ribenčanje.

TRI NOVOMAŠNIKE imajo letos Slovenci v Združenih državah Amerike. Njih imena so: Alojzij Pižmoht, Edvard Škulj in Stanislav Kos. Vsi so bili rojeni v Ameriki. Dva sta iz slovenskih družin v Clevelandu, eden pa prihaja iz Indianapolisa v državi Indiana.

V NAŠEM TEDNIKU, ki izhaja v Celovcu, piše neki Blaž: Spet se mi hočejo vsiljevati otokne misli. In sem dobil v roke župančiča. Prav kot da bi meni govoril:

Postrani klobuk, pokonci glavo,
v molk srca zagrnj mrak,
ne javkaj, poet, in rože bolne
naj vrag si zatakne za trak!

TEDEN ZASUŽNENIH NARODOV v Avstraliji je bil tudi letos deležen le pičle pozornosti dnevnega tiska in radia. Potekel je prilično dobro. Zborovanja prvi dan se je udeležilo ka-

kih 500 ljudi, med govorniki so bili federalni ministri in drugi. Dosti večja udeležba je bila naslednjo soboto v dvorani glasbe, kjer so razne narodnostne skupine nastopale v krasnih narodnih nošah s pesmijo, plesi in godbo. Bila je prava revija kulturnih pridobitev, ki jih je Avstralija prejela od naseljencev iz Evrope in Azije.

NOVA REVOLUCIONARNA VLADA V ARGENTINI je v svoji programatični izjavi zapisala tudi to: "Ne bomo dopustili, da bi našo mladino begali katerikoli ekstremizmi. Ustvarili bomo pogoje, ki bodo pridržali naše tehnike doma, kajti od njihovega dela je v veliki meri odvisna preobrazba države. Argentina ne bo več izvažala svoje inteligence. To je bila posledica malomarnosti tistih, ki so jim dolžni nuditi zaposlitev v državi. Kultura v vseh svojih manifestacijah bo lahko računala za našo pomočjo. In ne samo zato, ker kultura to zasluži z lastnimi vrednotami, ampak zato, ker je dragocen prispevek splošnemu duhovnemu obzorju."

O SLOVENSKEM DOMU V MELBOURNU beremo v zadnjem društvenem VESTNIKU: Trenutno dolgujemo (na DOM) \$6734. To je še precej velika vsota, vendar v primeri z današnjo vrednostjo zemljišča in hiše zgubi na velikosti. Dom je bil kupljen maja 1960 za \$21400. \$6,000 smo dali kot predujem, na teden pa moramo plačevati \$30. Ostanek moramo po pogodbi izplačati do maja 1968. Da bomo uspeli, bo treba še krepko zavihati rokave. Vendar smo Slovenci v Melbournu v primeri s Sydneyčani lahko kar zadovoljni s svojim delom. Pohvalimo se lahko kar s tremi stavbami, ki služijo za potrebe skupnosti, in še z zidavo svoje cerkve. Niso zaman ure dela, pota in denarni prispevki.

K PRIREDITVI IGRE "DESETI BRAT" pripominja melbournški VESTNIK: Gledališke igre v Avstraliji so redke. Odrske vpriporitve, pri katerih bi sodelovalo nad 40 ljudi, pa doslej tukaj še nismo imeli in jih v bodočnosti tudi ne bo mnogo.

IZ DJAKARTE, GLAVNEGA MESTA INDO-NEZIJE, poroča slovenska sestra Deodata Hočevnar med drugim: Tisti dan, ko so bili uporniki na oblasti, so že razglasili svojo novo vlado, sestavljeno iz samih komunistov. A bila je njihova vlada zelo kratkotrajna. Ko so po nastopu vojaštva ljudje zvedeli, kaj vse so rdeči v nekaj urah vlada nje napravili, so v ogorčenosti požgali vse sedeže komunistične stranke, vdrli v hiše komunističnih prvakov, na svoje začudenje našli v njih mi-

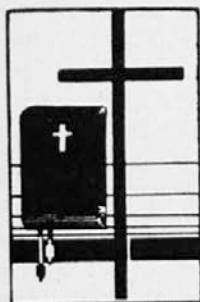
lijarde denarja in velike zaloge riža, olja, sladkorja in drugih živil. Poleg tega pa zalogo zelo važnih dokumentov. Kaže da so bili rdeči uverjeni o uspehu svojega nastopa, sicer bi bili vse to za vsak slučaj poprej spravili na varno, zlasti dokumente bi skrili. Med temi dokumenti so bili načrti za akcijo komunistiv po udaru: vse generale, ki bi ne bili njih slepi pristaši, vse ministre, vse verske učitelje in duhovnike in redovnice bi pobili. Tudi našo šolo bi zasegli in je bil že določen datum: 12. oktobra 1965.

GOBAVE BOLEZNI v Avstraliji in na Novi Gvineji, ki je deloma pod upravo Avstralije, ni več veliko, nikakor pa še ni zatrta. Kolikor je še gobavcev, so domala vsi domačini, aborigeni. Do najnovejšega časa o kakšnem resnem zdravljenju te strašne bolezni ni bilo govora. Boj zoper gobavstvo je obstajal v tem, da so bolnike izolirali od ostalih prebivalcev in s tem skušali nalezljivost bolezni omejiti. V novejšem času so iznašli tudi zdravila in zdaj marsikaterega gobavca ozdravijo, posebno če je bolezen šele v začetnih stopnjah. Zastaranim gobavcem, ki so jim zgnili ali že kar odpadli udje, pa moderna zdravniška veda zna napraviti umetne nadomestke in jim tako lajšati borno življenje. Upajo, da bo v novih okoliščinah gobavstvo sploh izginilo, kakor je umiranje za jetiko v Avstraliji že skoraj neznano.

ŠE MALO TIPKA (P. Basil)

★ O igri "Deseti brat" bo verjetno kdo drug kaj napisal. Bil sem v Adelaidi in se predstave nisem mogel udeležiti. Tudi ponovitev v Geelongu mi je ušla. V kolikor sem govoril z udeleženci, so bili zelo zadovoljni. Vesel sem, da smo se premaknili z mrtve točke in samo Bog daj, da bi doživeli še veliko odrskih prireditev. Čestitke režiserju in vsem, ki so pri igri sodelovali. Obenem pa zahvala za vse žrtve, ki so jih z vpriporitvijo sprejeli nase.

★ Kregarjeva Marika se kaj rada zavije v brisačo in se igra "sestre". Vse naše sestre pozna po imenu in rada jih obiskuje, posebno še "čito mati" (častito mater). Zadnjič si je spet dala brisačo čez glavo, v roke je pa vzela veliko torbo. "Kaj pa se igraš?" jo je vprašala stara mama. In Marika je odgovorila: "Šestlo Emo . . ." Sestra Ema je kuharica in seveda tudi nakupuje: kamor gre, nosi torbo s seboj. Da bo pa kdaj njena slavna torba postala del njene sestrskeske uniforme, si pa do Marikine ugotovitve nihče ne bi mislil . . .

Iz Slovenske Duhovniske Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: FA 7044

Službe božje

Ponedeljek 15. avgusta, VNEBOVZETJE
MARIJINO: St. Patrick, Sydney, ob 8. zvečer.

Nedelja 21. avgusta (tretja v mesecu):
Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30
Canberra, ACT, ob 6:15 zvečer

Nedelja 28. avg. (četrt):
St. Patrick, Sydney, ob 10:30
Villawood, Gurney Rd., ob 10:15

Nedelja 4. sept. (prva):
Blacktown, stara cerkev, ob 10:30
Croydon Park, sv. Janez, ob 10:30

Nedelja 11. sept. (druga):
St. Patrick, Sydney, ob 10:30
Willongong, St. Francis Home, ob 4:45

PRAZNIK VNEBOVZETJA

Eden redkih **zopovedanih** praznikov za katoličane v Avstraliji. Po veliki večini boste šli k maši v najbližjo cerkev zvečer. Vendar bo tudi služba božja za Slovence posebej pri sv. Patricku ob 8. zvečer. Potrudite se in pridite! — P. Valerijan.

WOLLONGONG

Pri vas pade ta mesec slovenska služba božja na nedeljo tik pred praznikom VNEBOVZETJA, 14. v mesecu. Po sv. maši bomo zapeli litanije Matere božje. — P. Valerijan.

CANBERRA

Vaša služba božja za Slovence bo letos med osmino praznika Vnebovzetja 21. avgusta. Bo kot navadno v St. Mary's cerkvi, Braddon, ob 6.15. Po maši bomo zapeli litanije Matere božje. — P. Valerijan.

PRIDITE, MOLIMO!

Naša rojstna domovina potrebuje naših molitev. Vsi, ki nam pišejo, od škofov do preprostih ženic, se priporočajo našim molitvam. Za odpravo pohujšanja in nevere, za lepše krščansko življenje, za duhovniške in redovniške poklice, za, za ...

Pridite, molimo zopet na **prvo nedeljo v septembru** v znani kapelici sv. Frančiška v Paddingtonu ob 2. popoldne. Vsi dobrodošli!

V LJUBLJANI SO TAKOLE PELI

Zadnji večer koncilskega misijona pred veliko nočjo so v uršulinski cerkvi akademiki in drugi razumniki peli naslednjo novo pesem:

Že vstaja dan, pojdemo na pot,
na pot, edinosti naprot!
Naj z nami milost bo!
Naša ljubezen skupna: Jezus Bog!

Naprej, naprej, edinosti naprot!
Ljubezni isker vžgimo soj!
Le ena pesem naj, vera le ena zdaj,
želja ena skupna: Združenje s Teboj!

Le ena pesem naj, vera le ena zdaj,
želja ena: Jezus bodi naše vse!

KAJ JE SREČA?

Sreča je dar, ki ga moramo biti vredni. Blagor družini, v kateri vlada ljubezen. Tam sije toplo sonce družinske sreče, ob katerem se vsi mirno grejejo.

Skrivnost življenjske sreče je v tem, da je človek zadovoljen s tem, kar ima, da je dober, da osrečuje druge in pomaga potrebnim. Vsakdo bi bil rad srečen, da bi pa osrečeval druge, tega pa ne.

In končno — kaj je sreča? Sreča je življenje, ljubezen, zadovoljstvo in mir. Čista je kot studenčnica, globoka kot morje, velika kot neskončnost, lepa kot jutranja zarja, ljubka kot majniško jutro, ko se začne sonce poigravati z rošno travo. Je prava dobrota. Taka je in še drugačna. Išči jo in našla jo boš pri Bogu. — ("Janez iz Ljubljane" v DRUŽINI.)

OD SVETNIH VERNIKOV?

(Iz govora škofa Muldoona, Sydney)

(Nadaljevanje)

DA PRIDEMO DO DOLOČNIH CILJEV, ki jih ima Cerkev v svojem apostolstvu ali poslanstvu, pri katerem naj bi sodelovali laiki, ugotavljamo: cilja sta dva.

Prvi je: posvečenje in zveličanje duš; razglasjanje Kristusovega oznanila z besedami in zgledom; trositi v svet Kristusovo odrešilno milost.

Drugi je: presnavljati, prenavljati in spopolnjevati vse svetne zadeve v smislu evangeljskega duha. Z drugo besedo: delati na to, da bo človeška družba prešinjena z naukom Kristusovega evangelija.

Rekli smo že, da so svetni kristjani poklicani in po zakramentih usposobljeni za delo, da se ta dva visoka cilja dosežeta. Pojdimo zdaj v nadaljnje podrobnosti!

Kaj more preprost krščanski laik napraviti za posvečevanje in zveličanje duš?

Najmanj, kar more narediti, je to, da z **dobrim zgledom** lepega krščanskega življenja vpliva na druge. Živi in dela iz ljubezni do Boga, ljudje to vidijo in razumejo: ta človek je živa priča Kristusove resnice! Ta naloga je dana vsem brez izjeme in nihče se je ne sme otresti. Ni vedno lahka. Včasih terja mnogo zatajevanja, premagovanja samega sebe in boleče žrtve. Vse pa lajša zavest: ne nosim teh križev le zase, z njimi se žrtvujem tudi za svojo okolico po besedah Kristusovih: "Naj vaša luč sveti pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in slavijo Očeta, ki je v nebesih."

V zvezi s tem je koncil izrecno poudaril, da gre tu prav posebno za **poročene vernike**. Krščanski možje in žene so v današnjih razmerah posebej poklicani, da pričajo pred svetom, kako je treba razumeti **krščanski zakon**. Na tehtnici je naših dneh neločljivost zakonske zveze, na tehtnici je medsebojna dosmrtna zvestoba moža in žene, medsebojno posvečevanje, vesela sreča v zakonu, medsebojna pomoč in prenašanje slabosti.

Ne nazadnje pa namen, ki ga je Bog dal zakonski zvezi: roditev in vzgoja otrok.

Koncil se z močno besedo obrača na vse kristjane, zlasti katoliške vernike, naj z zgledom in besedo ter vsemi mogočimi sredstvi branijo **svetost zakonske zveze**, da bo ostala v podobi, kot jo je zamislil Kristus. Ni dovolj, da skuša le vsak sam zase imeti pred očmi ta ideal neomeževan, tudi s skupnimi naporami in organiziranimi akcijami je nujno treba delovati za ta cilj. Na žalost pač vsi vidimo, kako današnji svet na vseh koncilih in krajih rahlja vse tiste lastnosti zakonske zveze, ki naj bi jih imela po Kristusovi zamisli.

Od poročenih krščanskih parov je samo **korak do krščanske družine**. Razumljivo je, da je koncil naslovil kopico izbranih besed na vse člane krščanskih družin širom po svetu. Vsi, prav vsi, starši, sinovi in hčere — vsi naj pred vso javnostjo pričajo z lepim življenjem, da je krščanska družina najboljša garancija za zboljšanje današnjih zmešnjav na svetu. Vsem naj neprestano lebdi pred dušnimi očmi lepota najbolj idealne družine — svete Družine v Nazaretu!

Tu ne gre za samopridno razkazovanje in bahanje, to bi ne bilo prav. Vendar pa tudi plaha boječnost ni na mestu, da bi družine skrivale pred svetom svojo vernost in življenje po veri. Naj se le tudi **očitno pokaže** na zunaj, kar se goji med štirimi stenami: molitvenost, trdna povezanost v ljubeni, potrpežljivo prenašanje medsebojnih bremen, prijaznost do sosedov in vseh, ki pridejo z družino v stike, z eno besedo: občutek veselja in življenja v vsestranskem miru z Bogom in bližnjim.

Bo še.

V božjem miru naj počiva

DR. MED. MATIJA AMBROŽIČ

Umrli v Belgradu 15. jul. 1966

Odšel je v 78. letu življenja z zopet najdeno vero v Odrešenje in bogato oskrbljen z tolažili sv. Cerkve.

V zaupno molitev ga priporočamo.

P. Bernard ofm v Sydneyu, Lojze v Torontu, Jernej v Mariboru — bratje.

OSEM OTROK?

KAJ PRAVITE?

Iz DRUŽINE 1. maja 1966

NA PISMO ŽENE IZ MARIBORA se je oglašil bravec iz Sevnice in povedal tehtne misli:

Pismo, ki govori o stanovanjski stiski v naših mestih in pobija možnost družine s številnimi otroki v naših mestih, je prav tako enostransko posploševanje, ki izvira najbrž tudi iz opravičevanja. Kakor da je stanovanjski problem edini, ki odloča število otrok v družini? Če je to res, smo zares precej globoko zdrknili.

Vendar lahko opazujemo, da ravno v mestih ima mladina več ko preveč denarja za bonbone, sladoled, lučke, čokolado in nič koliko drugih slaščic. Učitelji in drugi vzgojitelji dobro vedo, kakšen boj morajo bojevati, da otroci vsaj med poukom teh "priboljškov" ne jedo. O veliki stiski ne more biti govora, ker ravno otroci imajo iz dneva v dan preveč denarja za te priboljške. Tega nekoč otroci niso imeli. Mnogi starši že ne vedo, kaj bi vse nudili svojim maloštevilnim otrokom. Navadno je potem tako, da se ti otroci že v mladosti prenasitijo vsega in so potem le še nezadovoljni zemljani, često pa tudi človekomrzneži.

Ne rečem, da problem zaposlitve in stanovanja v naših mestih ni zelo rešen. Ne uvidim pa potrebe, da bi novo ustanovljene družine morale iskati kruha v mestih, kjer se potem življenjski pogoji zaostrijo do nemogočega. Ne samo potreba, ampak tudi neka gotova prevzetnost botruje nenehnemu odtoku mladih z dežele v mesta. A kljub vsemu bodo ostale številne družine še zanaprej najboljša rešitev za srečno družinsko življenje. Zakaj zdrave družine so v resnici edino pravo bogastvo narodov.

Zato smo Slovenci lahko zaenkrat zelo zaskrbljeni . . .

Medalja od druge strani

Drugo pismo pravi:

Zelo me je pretreslo pismo izobražene žene iz Maribora, kjer piše o stiski mestnih družin. Kot deklica sem živela v mestu, v industrijskem centru, sedaj kot žena živim na deželi in sem zaradi tega

videla "medaljo na obeh straneh." Stiska mestnih družin, kot jo opisuje omenjena bralka, je popolnoma resnična, žal pa — dostikrat nepotrebna. Ne vedno, poudarjem, vendar dostikrat.

1. Mnogi mladoporočenci v mestih imajo doma na kmetih starše in domačije, ki so jih zapustili. Mnogi so se domači zemlji v želji po lažjem življenju v mestu odrekli za naravnost smešno ceno. Vsak dan sem priča podobnim dogodkom. Mnoge domačije v mesto pobeglih otrok so prave palače v primeri s tem, kar imajo v mestih. Sicer brez komforta — pa pridne roke bi si ga preskrbele. Pa tudi propadle in zanemarjene domačije imajo dovolj stanovanjskih prostorov — le malo truda je treba za obnovo.

Res je: danes lastno stanovanje mnogo stane. Če bi pa zakonci vse tisto, kar mnogi vlagajo v standard: televizorji, lepe obleke, pralni stroji in drugo vlagali v stanovanjsko izgradnjo, bi marsikdo prišel do lastnega doma. Saj smo nedavno brali v "Delu" o zaposleni materi treh otrok s skromnimi dohodki, ki je skupaj z možem prihranila kar pol milijona za stanovanje. Verjamem, da je še več takih primerov.

2. Res je tudi maloštevilno družino težko preživljati, večjo pa še bolj. Pa vendar marsikje pičle dohodke napačno usmerjajo. Bleda otroke še vidimo — skromno oblečenih pa nikjer več. Nekoliko več skromnosti v obleki, pa nekoliko več hrane v skledo! Beremo v znanstvenih knjigah, da si lahko pomagamo s cenejšimi vrstami hrane in cenejšo opravo. Le sram je naše mamice, da bi njih malčki nosili staro, pa vendar še trpežno obleko, da bi jedli črni kruh in kislo zelje namesto pomaranč. Žal je tako tudi v družinah, kjer imajo malo otrok. Vse dajo na zunanji videz. Vse morajo imeti tako kot sosedje.

3. Zakaj nevesta nima ne bale ne dote? Ker se je poročila, brž ko je odrasla šolskim klopem. Če bi čakala in delala kakih 5 ali 6 let, bi vsaj nekaj imela. Če nič drugega, vsaj več pameti.

Isto velja za ženina.

Pa še nekaj danes opažamo, česar bralka iz Maribora ni omenila. Premajhno gospodinjstvo razgledanost današnjih deklet. Za to bi se morali starši in šola in končno tudi Cerkev prizadevati. Dobro vzgojene, pravilno gospodarsko in gospodinjstvo usmerjene matere nam bodo kljub zaposlenosti in stiski dale dobre kristjane in dobre Slovence.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

§ 8: Janez Forte, Franjo Frančič;

§ 6: Anton Gržina;

§ 4: Vinko Kobal, Viktor Čar, Frank Smerdelj, Anton Baloh, Albin Podgornik, Lojze Jereb Branka Taut;

§ 3: Lojze Mihič;

§ 2: Karlo Meterc, Jože Žele, Marko Zitter-schlager, Stane Zust, Alojz Golja, Franc Kovačič, Jože Zupančič, Jože Bedernjak, Evgen Braidot, Ciril Skala, Kristjan Tinta, Janez Krušec, Jordan Belich, Marjan Lorbek;

§ 1: Maria Birska, Andrej Grlj, Jože Debeljak, Anton Sustar, Maria Zai, Rudolf Vitez, Marija Domenko, Velimir Potnik, Pavla Petek Martin Simčič, Andrej Knez, Vinka Markovski, Franc Danev, dr. Z. Hribar, Al. Laurenčič, Fr. Emersič, Al. Zagar, Janez Zust.

ZA P. PODERŽAJA V INDIJI: Janez Klinar § 6, Rozalija Belich § 4, Franc Danev § 1, Neimen. § 3.

ZA SLOMSKOV SKLAD: Ivan Legiša § 2, Neimenovan § 2.

ZA SESTRE V MELBOURNU: Neimenovan § 10.

ZA SLOVENICUM V RIMU: Neimenovan § 100. (Pripomba: V aprilski številki je škrat enemu med darovalci prisodil § 500, pa gotovo iz gole nagajivosti. Prav bi bilo: § 5. Blagi darovalec naj oprost.)

ZA CERKEV V HRENOVICAH se na žalost doslej še nihče ni javil Rojakom doma bo to težko povedati . . . Kaj pravite?

Iskrena hvala vsem darovalcem, pa še lepa prošnja vsem: Naj vam bodo gornji nameni zapsani v srce in darujte zanje!

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

David Dominik Filipič, Guildford. Oče Dominik, mati Marta, r. Gustinčič. Botrovala sta Albert in Pavla Cenčič — 9. julija 1966.

John Anton Kirn, Merrylands. Oče John, mati Dragica, r. Kresevič. Botra Franc Kirn in Tilka Majdič — 10. julija 1966.

Peter Martin Simčič, Erskineville. Oče Martin, mati Katarina, r. Konke. Botrovala Milan in Dragica Brdalj — 16. julija 1966.

Olga Marija Gomboc, Villawood. Oče Vladimir, mati Uršula, r. Primožič. Botra Rudi in Ida Čehovin — 24. jul. 1966.

Lilijana Ema Maršič, Matraville. Oče Jože, mati Terezija, r. Zupančič. Botrovala Friderik in Ema Breznik — 30. julija 1966.

Peter Dominik Valenčič, Randwick. Oče Franc, mati Ivanka, r. Skok. Botrovala Krste in Vinka Markowski — 30. julija 1966.

P o r o k e

Milan Gorišek iz Celja in Slava Očko iz župnije Sladka gora. Priči sta bila Martin Turk in Janez Jamšek — 23. julija 1966.

Lojze Brodnik, rojen v Bruay-en-Artois, Francija, in Barbara Cajnar-Rajk iz Bojanje vasi pri Metliki. Priči sta bila Peter Sergent in Martin Bajuk — 30. julija 1966.

Mislj, August, 1966

STARI IN MLADI NA

NOVI GVINEJI

Pripoveduje misijonar, ki deluje med "divjaki":

Šel sem skozi vas domačinov. Videl sem, kako fantje napravljajo nov čoln za ribolov. Izdelava čolnov je redno opravilo v tej vasi in se nadaljuje iz prastarih časov. Važna je okrasitev čolna z raznimi figurami iz živalstva: ribe, krokodili, kuščarji, nenavadni ptiči. Tudi ti okraski so iznajdba starih časov in noben rod jih ni spreminjal.

Ti fantje, ki sem jih gledal pri delu, so pa imeli svoje ideje. Niso posnemali prednikov, nekake "moderne" okraske so si izmislili, oziroma so jih pobrali in avstralskih mesečnikov. Pridno so jih izrezovali iz lesa in pritrjevali na robove čolna. Nov rod, sem si mislil.

Nekaj dni pozneje sem napravil enak sprehod. Spet so bili okoli čolna delavci. Pa ne fantje, ampak možakarji. Kaj so počeli? Z veliko nejevoljo so trgali proč okraske fantov in privijali na čoln ribe, krokodile, ptiče in ribe. Povrhu pa še kuščarje.

Borba med starimi in mladimi se nadaljuje torej tudi med "divjaki". Tudi tam stari ne morejo trpeti, da bi mladina premaknila svet naprej in uvedla kaj takega, kar se imenuje po besedah Janeza XXIII.: "aggiornamento" . . .

NEW SOUTH WALES

Concord. — Če niste brali, dragi rojaki, v julijski številki, kako se je obregnil ob mene Janez Pristov iz nekega Woodenda, poiščite tisti dopis in premislite ga. Jaz ne bom nič razlagal, kako in kaj, na kratko bom opravil z Janezom, tako bom opravil z njim, da bova ostala prijatelja, on bo pa dosegel, kar je hotel. Pater urednik mora obljubiti (**slovesno obljubim.** — Ur.), da ne bo nič popravil, pa bom povedal Janezu, kako se mi je godilo takrat ko sem se skrival pred . . . Ne bom povedal, pred kom sem se skrival, samo povedal bom, Janez naj pa presodi, pa magari tudi g. Klakočer, če že znam kaj po Cankarjevo. Beri, moj dragi Janez! — "Nerodno je bilo takrat moje stanovanje. Spravili so me bili na izbo, ker drugje ni bilo prostora. Hiša je bila nizka in je visela ob klancu, zato je bila izba vsa skalovita. Drugače pa je bilo prijetno na izbi. Močno je dišalo po senu in čisto sam sem bil sredi popolne tišine, kakor je nikjer drugje ni bilo. Če je zaškrtala miš, se je glasilo tako razločno, tako krepko na dvoje je bila presekala tišino, kakor da bi kdo žagal tik poleg mene; žagar je nehal in mahoma se je zgrnila tišina, bolj črna nego prej, ne odmeva ni bilo ne spomina. Slišal sem, če je par korakov od mene tihotapila mačka na mehkih tačicah ter skočila na tram. Tako tenka je bila tišina, da bi bil slišal misel, če bi se bila napatila k meni iz daljave. To so bili časi velike bridkosti in brezkončnih sanj." — Tako in nič več. Zdaj naj ima besedo prijatelj Janez Pristov in moško naj jo pove. — **Pepe Metulj.**

Granville. — Z veseljem sem čitala v zadnjih MISLIH dopis Uršičevih deklic, ki v njem omenjajo župnika Marijana Kožlina. Gospod je moj bratranec. Njegov stari oče, Franc Velišček, je bil doma iz naše hiše. Gospoda Marijana se dobro spominjam iz časov, ko je bil študent. O počitnicah je bil pri nas in je veselo tekal z mojimi brati po senožetih. Žal ga pa pozneje, ko je postal duhovnik, nisem več videla. Lep pozdrav Uršičevim in drugim rojakom od tam. — V naši župniji tu v Granvillu dobivamo vsako nedeljo župnijski "Newsletter". V enem od njih je bila vrsta tako lepih pregovorov, da bi ne bilo napačno, če zagledajo beli dan tudi v naših MISLIH. Takole berem:

Money will buy a bed — but not sleep
 Money will buy a book — but not brains
 Money will buy food — but not an appetite
 Money will buy finery — but not beauty
 Money will buy a house — but not a home
 Money will buy amusement — but not happiness
 Money will buy a church — but not heaven
 Wonderful, isn't it, that the best things in life are free.

Milka Stanič.

PRIPOMBA. — Za prihodnjo številko naj nam Uršičeve deklice te pogovore po slovensko napišejo. — Ur.

St. Albans. — O zgodbi Nace in Katerca piše Janez Pristov, da je sama na sebi neumna. Po eni plati je to res, pa jaz vendar dam prav tistemu, ki jo je spisal, in Mariji, ki jo je poslala v natis. Saj se ta zgodba, seveda brez župnika in žegnane vode, še kar naprej dogaja po svetu. Ko bi se vsakdo zavedal, da bo dajal odgovor pred Bogom za vse, bi se zgodbe kmalu nehale. Zakaj si mož išče prijateljice drugod? Zakaj si žena išče prijateljev drugod? Odkdaj ni več tako, da sta mož in žena med seboj največja prijatelja? Zelo je žalostno, kjer pride v družini do razdora. Potem vidite otroke brez očeta in matere. Dokler je otrok majhen, si lahko brez skrbi, da bi kaj popraševal. Ali ko bo odrasel, bo hotel vedeti vse. Kaj mu bosta takrat rekla? Pa saj bo sam spoznal, da križa nista nosila potrpežljivo za Kristusom in imel bo slabo sodbo o vaju. Prav za prav mora žena več potrpeti kot mož, ker je Bog dal ženi trdnejše živce, vendar s tem ni rečeno, da mož sme vse. Slaba družba naredi mnogo preprirov. Kdor ni dosti močan sam v sebi, naj se izogiba slabe družbe. Naj gre rajši k maši, najbolje k slovenski. Tam bo našel ljubezen Križanega in žalostne Matere. Domov grede bo lahko zapel: Zakaj bi jaz vesel ne bil, ko sem pri sveti maši bil? Jaz mislim, da sta Nace in Katerca tako zapela gredoč domov in sta bila drug drugega vesela. Tak konec bi jaz dala zgodbi, ki Marija N. misli, da ni bila dobro končana. — Pozdrav vsem rojakom! — **Marija Uršič.**

Glenroy. — Premalo se oglašano v MISLIH iz Melbourne, naj pa zato jaz povem, da smo tu v marsičem lepo napredovali. Seveda je res, kakor povedo razni glasovi, da bi lahko še veliko bolj, če bi bil krog nesebičnih in pridnih rojakov večji. Kolikor pa jih je, se njihovo delo očitno pozna. Tako je na primer delo pri bodoči dvorani in cerkvi lep dokaz, da napredujemo, čeprav počasi. Cementna plošča na doslej nepokriti dvorani krepko sedi. Dan cementiranja je bil lep, čeprav je poprej kar naprej deževalo. P. Bazilij pravi, da je s tem uspehom minila ena velika skrb. — Tudi naše društvo se je v letošnjem letu dvignilo na višino, kot nikoli doslej. Dve lepi igri v 6 mesecih nista igrači. Že prva — "Glavni dobitek" — je pritegnila obilno udeležbo. Druga — **DESETI BRAT** — je napolnila prostorno dvorano do zadnjega kotička. Take udeležbe jaz ne pomnim, odkar vem za St. Brigid's Hall. Bilo je vredno. Že takoj ko so se razmaknile zavese, je bil uspeh zagotovljen ob pogledu na razkošno opremljen oder s slikovitimi kulisami in pristrčno domačo panoramo. Prvi ugoden vtis se je še stopnjeval ob posrečenih kostumih in segel do viška ob igranju samem. Nastopajoči se prekosili sami sebe. Nisem se mogel načuditi na primer "desetemu bratu", Janezu Burgarju, kako lepo in živo je igral. Dosti smeja je seveda izvalil Krjavelj, ki je svojo vlogo enako odlično odigral. Preveč prostora bi vzelo, če bi hotel še druge igralce posebej omenjati, le to naj zapišem, da so bili vsi brez izjeme odlični. Vsem prav pristrčne čestitke! Igra je bila ponovljena v Geelongu in bo verjetno tudi v Melbourne. Toliko za danes. Lepo pozdravlja vse rojake — **Mirko Cuderman.**

VESEL SLOVENSKI VEČER

priredi v Melbourne

PEVSKI ZBOR TRIGLAV

20. avgusta 1966 ob 7:30

No. Melb. Town Hall, Queensberry St.

Igral bo orkester BLED. — Za vstop \$1

Znova priporočamo naše plošče. Poleg prvih treh imamo še tudi četrto: **BOŽIČNO.**

DOPOLNJEVANKA

1									○
2								○	
3								○	
4								○	
5									○

Vstavi besede najprej do kroga, potem jih dopolni skozi ves lik. Ob pravilni rešitvi bodo krogi dali ime dolgozhe živali. Enako v obeh nalogah.

Naloga zahteva dvojno reševanje. Pomen zahtevanih besed je naznačen v spodnjih razpredelnicah.

P r v a :

- 1 znojnica (4 črke) — izguba bitke (5 črk)
- 2 poljsko orodje — ime za mesec
- 3 glas v muziki — palež, snet (na pšenici)
- 4 vodna žival — slovenska vas
- 5 eden staršev — domače ime za fanta

D r u g a :

- 1 evropska reka — odsev, odsvit
- 2 jek puške — dragocen vrč
- 3 vprežna žival — duševna zmožnost
- 4 lep ptič — moško ime
- 5 slonje kosti — razglas

ZEMLJEPIŠNA UGANKA

Z avtomobilom smo potovali okoli sveta. V neki deželi smo iskali navodila za potovanje na papirju pod naslovom:

(K)ATRA KOTVA ANČI T(I) SI RUT

V kateri deželi je bilo to?

POD VODSTVO ROJAKOV JE PREŠLA

B. P. G A R A Ž A

190 Canley Vale Rd., Canley Hts., NSW.

Prevzela sta jo slovenska rojaka

FRANC BERKE & TOMAŽ KLINAR

Priporočata se vsem v kraju Canley Vale in okolici za vsa avtomobilska popravila.

Strokovno delo, zmerne cene, prijazna postrežba.

Tel. v garaži: 72-5853 — na domu: 72-1049

CARINIA RECORD BAR

18 RAWSON PLACE, SYDNEY

NUDIMO VAM NAD 6000 NAJNOVEJSIH
PLOŠČ Z NARODNIMI PESMIMI IN
PARADNIMI NASTOPI NA RADIU IN
TELEVIZIJI IZ

SLOVENIJE	BOSNE
MAKEDONIJE	SLAVONIJE
DALMACIJE	SRBIJE

Vprašajte našega zastopnika za katalog
ali pišite naravnost nam.

PEČARSTVO

POLAGANJE KERAMIČNIH PLOŠČIC
PO KOPALNICAH, KUHINIJAH I.T.D.

Delo garantirano

MARTIN ADAMIČ, 8 Dixon St., Malvern,
VIC.

Tel.: 50-3905

“ADRIA”

CONTINENTAL RECORD & BOOK HOUSE

— 736A GEORGE STREET, SYDNEY Tel. 211-5462.

PRI NAS DOBITE DOMAČE ČASOPISE, LISTE, KNJIGE IN GRAMOFONSKE PLOŠČE.
ENAKO PRI NAŠIH PODRUŽNICAH PO VSEJ AVSTRALIJI.

- N.S.W.** FAIRFIELD, 113 The Crescent, ANDERSONS NEWSAGENCY (pri postaji)
FAIRFIELD, 91 The Crescent, MUSIC STORE (pri postaji)
CABRAMATTA, 200 Railway Pde, CABRAMATTA NEWSAGENCY (pri postaji)
CABRAMATTA, CRESCENDO RECORD SHOP, 109 John St.
LIVERPOOL, 209 Macquarie St., WYLCH NEWSAGENCY.
LIVERPOOL, 7 STATNIS ARCADE, BOYDONS RECORD SHOP.
WOLLONGONG, 269 Crown St., GREEN NEWSAGENCY.
WOLLONGONG, 255 Crown St., MUSIC & SPORT CENTRE.
PORT KEMBLA, 35 Wentworth St., SMITH NEWSAGENCY.
PORT KEMBLA, 110 Wentworth St., KEMBLA RADIO.
WARRAWONG, 2 King St., LA PALOMA RECORD & BOOK SHOP.
NEWCASTLE, 309 Hunter St., MOORHOUSES NEWSAGENCY
COOMA, 158 Sharp St., HOLLIS NEWSAGENCY.
- A.C.T.** CANBERRA, 83 Petrire St., PRICE NEWSAGENCY (Civic)
CANBERRA, Garema Place, PITT RECORD SHOP (Civic)
- QLD.** BRISBANE, 144 Adelaide St., INTERNATIONAL BOOK SHOP.
CAIRNS, 78 Lake St., ABSELLS NEWSAGENCY.
- VIC.** MELBOURNE, 189 Lonsdale St., KARAS RECORD & BOOK SHOP.
FITZROY, 109 Gertrude St., UNIVERSALAL RECORD SHOP.
- S.A.** ADELAIDE, 147 Hindley St., PANTHEON MUSIC HOUSE.
WHYALLA, INTERNATIONAL BOOK SHOP.
- W.A.** KALGOORLIE, 340 Hannan St., BONA NEWSAGENCY.

ZA AVSTRALIJO IN NEW ZELAND: ADRIA Continental Record & Book House,
736 George St., SYDNEY — Tel. 211-5462.

TRGOVSKO PODJETJE EXPORT-IMPORT JOŽE VIPAVC

STUTTGART O, STOCKACHSTRASSE 20, W. GERMANY

nudi rojakom v Avstraliji priložnost, da na zelo preprost način omogočijo sorodnikom in prijateljem v domovini in ostalih delih sveta nabaviti **razne proizvode** svetovno znanih nemških tovarn po izredno ugodnih in **konkurenčnih cenah**, ki so znatno cenejše od domačih:

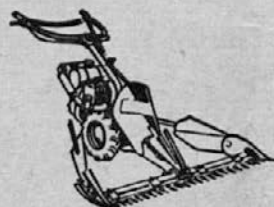
Gospodinjske stroje vseh vrst, radioaparate, televizorje in magnetofone, električne šivalne stroje, motorne kosilnice Irus in Holder, motorne škroplilnice in traktorje.

Zahtevajte naše ponudbe in pojasnila.

Odgovarjamo takoj v slovenščini. Pošiljke odpremljamo po želji takoj v domovino, kakor tudi v ostale dele sveta.

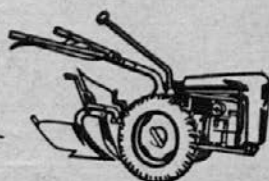
Poljedelski stroji znamke IRUS

kosilnica model
ER 7 KS

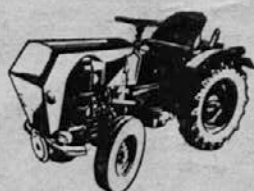
stane
450 USA dol

enoosni traktor U 1200
Diesel 8 KS

stane
970 USA dol

traktor Diesel A 12
10 KS

stane
1316 USA dol

kmečki mlin z
zmogljivostjo 50 kg
moke na uro.

stane
330 USA dol.

PHOTO STUDIO

NIKOLICH

108 Gertrude Street

Fitzroy N. 6, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje
fotografij vseh vrst.

**Nevestam posojam poročne obleke
po nizki ceni**

Odprto vsak dan od 9. do 1.
in od 3. do 7. pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9. zjutraj
do 7. zvečer — TEL: JA 5978

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W. A.

1. ČE HOČETE ZAJAMČENO, SOLIDNO IN HITRO POSTREZBO GLEDE DARILNIH POŠILJK Z ŽIVILI, ZDRAVILI IN TEHNIČNIMI PREDMETI (RADIO APARATI, MOTORNIMI KOLESI, BICIKLI ITD.)
2. ČE HOČETE DOBITI SEMKAJ SVOJO ZAROČENKO, SORODNIKA ITD. POVDAJAMO, DA IMA DR. KOCE PO TUKAJŠN JIH ZAKONSKIH PREDPISIH PRAVICO DAJATI INFORMACIJE GLEDE VPOKLICA OSEB V AVSTRALIJO.
3. ČE HOČETE PRAVILNE PREVODE SPRICEVAL, DELAVSKIH KNJIZIC, POOB-LASTIL, TESTAMENTOV ITD. PRODAJAMO SLOVARJE IN VADNICE ANGLEŠKEGA JEZIKA.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG ITD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ogrske salame, slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd. Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi. Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje prijatelje!

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, motokikle, mopede, radijske in televizijske aparate, frižiderje itd.)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pošilja trrdka

Stanislav Frank

CITRUS AGENCY

74 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S.A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO

— BRZINA —

SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA